



ANUL XVI NR. 42 (646) — 14 octombrie 1967

flacăra

PROGRAM ÎNSUFLEȚITOR

La 5-6 octombrie 1967, în plin anotimp al împlinirilor, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român a dezbătut și aprobat în unanimitate un amplu program de măsuri menite să sporească eficiența muncii avîntate a constructorilor socialismului din patria noastră, să contribuie la o mai completă valorificare a resurselor economice ale țării și a potențialului ei uman. Oamenii muncii au primit cu viu interes și satisfacție Proiectul **Directivelor Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noi etape de dezvoltare socialistă a României.**

În acest important document ei au văzut expresia vie a preocupării permanente a partidului nostru, a Comitetului său Central, pentru elaborarea și aplicarea creatoare, conform cu cerințele fiecărei etape istorice, a principiilor de organizare, conducere și planificare specifice economiei noastre socialiste. Viitorul,

care se apropie cu pași din ce în ce mai mari, ne cere să muncim mai bine, mai eficient, în toate sferele activității sociale, pentru ca prin valorificarea optimă a tuturor resurselor de care dispunem să putem înfăptui la timp obiectivele fundamentale ale progresului economic și social al țării.

Dezbaterile la care vor lua parte mii și mii de oameni ai muncii vor sublinia, desigur, caracterul profund științific, creator, al prevederilor Proiectului de Directive. Apreciind just cerințele actuale ale economiei naționale a României, măsurile preconizate în proiect, ca și toate măsurile adoptate în perioada care a trecut de la cel de-al IX-lea Congres al Partidului, încadrează forme și metode de conducere planificată a economiei într-o concepție larg cuprinzătoare, potrivit căreia factorul hotărîtor al ridicării bunăstării poporului, al creșterii necontenite a avuției naționale este asigurarea unei foarte ridicate eficiențe în producția materială. Tocmai acest factor a determinat studierea temeinică,

aprofundată, a realității noastre economice actuale și elaborarea unor ample măsuri privind îmbunătățirea organizării, conducerii și planificării. Proiectul de Directive arată că progresele obținute pînă în prezent în principalele sfere ale activității economice — producția, circulația, repartiția, cercetarea științifică, planificarea etc. — amplexarea operei de construcție socialistă au făcut ca unele forme de conducere, organizare și planificare să nu mai corespundă stadiului actual. Prin urmare punerea de acord a acestor forme și metode cu cerințele reale ale vieții economice și sociale apare ca o necesitate, ca un obiectiv de primă importanță.

Și iată, în aceste zile care au trecut de la data la care Proiectul de Directive a fost dat publicității, întregul nostru popor participă cu entuziasm, cu competență și spirit de răspundere la dezbaterile prevederilor lui.

Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. de a supune acest proiect, ca și cel privind îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a țării și siste-

matizarea localităților rurale, unei largi dezbateri publice și de a le prezenta apoi spre a fi aprobate Conferinței Naționale a Partidului este expresia importanței pe care partidul nostru o acordă atragerii maselor populare la elaborarea măsurilor privind dezvoltarea economică și socială a țării. Este și acesta un aspect grăitor al adîncului democratism al orînduirii noastre socialiste.

În pragul unor transformări hotărîtoare pe tărîmul organizării, planificării și conducerii economiei, numeroși muncitori, tehnicieni, economiști, ingineri, oameni de știință, activiști, dezbateri Proiectul de Directive, fac propuneri pentru îmbunătățirea și perfecționarea prevederilor lui, dezvăluind noi rezerve și posibilități ale economiei noastre naționale, fructificînd experiența acumulată pînă în prezent de constructorii socialismului. Călăuzit de Partidul Comunist, poporul român își făurește deci cu maturitate și spirit de răspundere propria bunăstare, propria fericire.

MĂSURI CARE CONTRIBUIE LA ÎNTĂRIREA RĂSPUNDERII ÎN PRODUCȚIE

Proiectul de Directive al Comitetului Central al Partidului Comunist Român constituie un îndreptar valoros pentru ridicarea pe o treaptă superioară a întregii activități economice.

Acordarea unor atribuții mai largi unităților economice în organizarea și dirijarea activității lor creează condițiile unei gradări a nivelurilor la care urmează a se lua decizii hotărîtoare pentru această activitate, îmbunătățind operativitatea acestora și eficiența lor.

Apropierea conducerii de producție, aplicarea principiului conducerii colective, ca și noile măsuri privind îmbunătățirea sistemului de salarizare vor permite realizarea unui cadru propice valorificării depline a inițiativei celor ce muncesc, întăririi răspunderii tuturor factorilor, pentru îndeplinirea sarcinilor încredințate. Toate acestea vor avea ca efect intensificarea pre-

ocupărilor privind utilizarea cu cea mai înaltă eficiență a mijloacelor de producție și forței de muncă.

Faptul că se preconizează o serie de diferențieri între sursele de finanțare a lucrărilor de investiții reclamă gospodărirea cu deosebită grijă a cheltuielilor de investiții; se impune, deci, utilizarea cît mai eficientă a fondurilor de acumulări și alegerea celor mai raționale soluții tehnico-economice.

Prin dezbaterile largă a Directivelor și prin analiza și soluționarea concretă a numeroaselor probleme de detaliu ce se vor pune se va crea cadrul optim pentru asigurarea unei dezvoltări ascendente a întregii producții materiale.

Ing. M. GAVRILESCU
director tehnic
Institutul de proiectări
pentru construcții de mașini

EFICIENȚA MAXIMĂ A INVESTIȚIILOR

Noile documente de partid subliniază grija permanentă pe care o are conducerea partidului pentru perfecționarea continuă a formelor și metodelor de conducere și planificare a economiei. Lectura acestor documente subliniază faptul că ele corespund întru totul etapei de dezvoltare în care se află economia noastră națională. Măsurile preconizate de partid constituie un uriaș program de înflorire a economiei românești.

Pentru noi, cei care lucrăm în aparatul Băncii, Proiectul de Directive constituie un binevenit prilej de a analiza în mod aprofundat activitatea

noastră pe linia finanțării și creditării investițiilor; nouă ne revine sarcina de a lucra în asemenea chip încît în urma muncii depuse de fiecare lucrător să se realizeze o eficiență maximă în ceea ce privește utilizarea fondurilor statului.

Am deplina convingere că măsurile preconizate de partidul nostru își vor aduce contribuția din plin la noi succese ale economiei românești, succese care vor avea consecințe evidente în creșterea nivelului de trai al poporului.

Mihai DIAMANDOPOL
președintele Băncii de investiții

BUSOLĂ SIGURĂ ÎN ACTIVITATEA NOASTRĂ

Mă număr printre acei ingineri care lucrează de mulți ani într-o întreprindere de interes republican. Iată de ce Proiectul Directivelor C.C. al P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale constituie pentru mine și pentru colegii mei o busolă sigură în activitatea noastră.

Lectura și studiul documentelor Plenarei C.C. al P.C.R. din 5-6 octombrie demonstrează și de data aceasta marea înțelepciune a partidului nostru, grija și clarviziunea sa pentru continuarea prosperității a societății noastre.

Crearea centrelor industriale, acordarea de atribuții mai largi întreprinderilor, noul sistem de cointerensare materială și de salarizare, iată doar

cîteva prevederi de foarte mare importanță cuprinse în Proiectele de Directive.

Dezbaterile publice la care sînt supuse aceste documente dovedește încă o dată adîncul democratism al societății noastre. Pe baza acestor discuții, Directivele vor fi prezentate spre analiză și aprobare înaltului for de partid, Conferința Națională. Pînă la acea dată memorabilă noi, colectiviul de muncitori și ingineri, ne angajăm să găsim căile cele mai bune pentru a munci în spiritul și litera acestor documente de însemnătate covârșitoare pentru economia națională.

Ing. Vasile PAȚICA
director tehnic la uzina
«Semănătoarea»

CENTRALA INDUSTRIALĂ — IMPORTANTĂ UNITATE ECONOMICĂ

Măsurile prevăzute în Proiectul de Directive sînt o nouă mărturie a grijii partidului nostru pentru ridicarea pe o treaptă nouă, superioară, a întregii economii naționale. Ele apar ca o necesitate firească, obiectivă, avînd în vedere actualul stadiu de dezvoltare în care se află economia noastră națională.

Avem o industrie care devine tot mai viguroasă, o experiență în toate ramurile de producție care se îmbogățește necontenit. În asemenea condiții întreprinderile pot și trebuie să aibă o autonomie mai mare. Și lucrul acesta reiese, deplin motivat din punct de vedere economic, din documentele Plenarei C.C. al P.C.R.

Aș dori să mă refer la o singură prevedere: crearea centrelor indus-

triale. Ele vor avea, după părerea mea, un rol deosebit de însemnat. Și iată de ce. Ca organe de răspundere și conducere efectivă a mai multor uzine cu specific apropiat sau cu producție condiționată reciproc, ele vor avea posibilitatea să asigure o colaborare mult mai strînsă și mult mai rodnică între aceste uzine, de la munca de cercetare pînă la produsul finit.

Am deplina convingere că prevederile Proiectului de Directive vor ridica întreaga activitate economică din România pe noi și însemnate trepte ale progresului.

Mihai ALEXE
director general al uzinelor
«Electronica»



SUS, LA COTA 1400

De curind au început lucrările de deschidere a unei șosele moderne care va lega orașul Sinaia de Cota 1400. Construcția noii artere pornește de la extremitatea vestică a cartierului Furnica și va continua pînă la intrarea în hotelul alpin. Pînă în 1950 accesul la Cota 1400 se făcea pe o potecă, apoi această cale s-a transformat într-un drum ceva mai larg, cu foarte multe pante și curbe periculoase, urcarea pe munte putîndu-se face acum doar de către autovehicule mici și foarte puternice.

Viitoarea șosea — lucrare în care se investesc 25 000 000 lei — va avea o lungime de circa 8 km și va străbate mai multe poduri și viaducte.

După cum ne informează Sfatul popular al orașului Sinaia, șoseaua va fi terminată în semestrul al doilea al anului 1968.

DE 12 ANI ÎN INSULĂ...

Pe Dunăre, în apropiere de Ostrov, se află o insulă deosebit de întinsă, cunoscută de secole sub denumirea de Păcuiul lui Soare. Insula este azi nelocuită, dar vegetația bogată care o acoperă aproape total ascunde urmele unei așezări foarte vechi. Institutul de arheologie al Academiei în colaborare cu Muzeul de istorie din Călărași au întreprins aici săpături arheologice. Ele continuă fără întrerupere de 12 ani. S-a stabilit că e vorba de o cetate construită pe vremea cînd în Dobrogea se aflau trupele împăratului bizantin Ioan Tzimiskes (971-976).

Cercetările de pînă acum au scos la lumină foarte multe urme ale trecutului: locuințe, ceramică, unelte de muncă, podoabe etc. care vorbesc despre ocupațiile băștinășilor și despre relațiile lor economice cu populațiile de la sud de Dunăre și din interiorul țării. În afară de monede bizantine s-au descoperit și monede de la Vlaicu Vodă și de la Mircea cel Bătrîn, precum și monede din țările apusene. De remarcat este faptul că printre obiectele provenind din a doua jumătate a secolului al XIII-lea și începutul secolului al XIV-lea se află și bucăți de fontă, ceea ce dovedește — după afirmațiile specialiștilor — că la Păcuiul lui Soare fonta era cunoscută mai devreme decît în multe părți ale Europei.

CONFLUENȚA PASIUNILOR

Trei tineri ingineri, I.G. Morariu, C. Ignătescu, I. Sica și un biolog T. Nalbant, erau pasionați de explorările subacvatice. Vînau, filmau, fotografiau sub apă, citeau literatură de specialitate, își construiau lot felul de echipamente.

La Stațiunea de cercetări biologice, geologice, geografice «Stejarul», a Ministerului Învățămîntului, setul secției hidrobiologie, Ionel Miron, cerceta de 10 ani modul de instalare a biocenozelor specifice lacurilor de acumulare de pe cursul Bistriței.

Nu știau unii de alții. S-au întîlnit anul trecut, în octombrie, la București, cu prilejul Congresului — adunare al Comisiei internaționale pentru exploatarea științifică a Mării Mediterane. Într-un fel, s-ar putea spune că renumitul specialist francez în cercetări subacvatice, Cousteau, a făcut prezentările, fiindcă ei s-au întîlnit și s-au cunoscut în timp ce discutau cu dînsul.

Pentru a studia dinamica schimbărilor din tabloul faunistic al riului Bistrița o dată cu formarea lacurilor de acumulare și, în general, productivitatea biologică a acestor lacuri, se simtea nevoia unui nou mijloc de cercetare care să lărgască posibilitățile de descifrare a cauzelor.

Tinerii ingineri care se speciali-

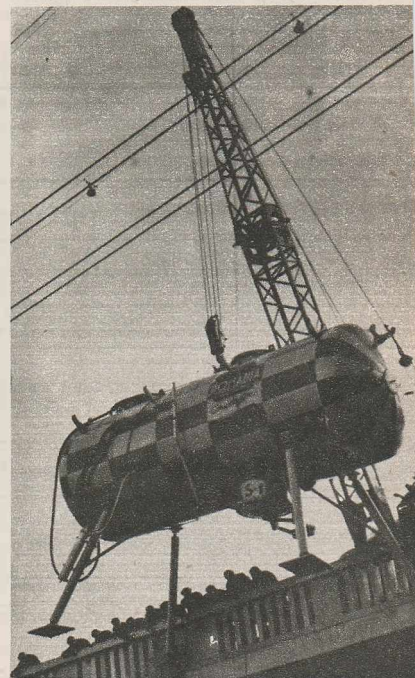
zaseră în preocupările legate de șederea prelungită a omului sub apă au dat soluția: să se construiască un laborator submers.

Și iată că n-a trecut nici anul și ne aflăm pe coronamentul marelui baraj al lacului de acumulare de la Bicaz, așteptînd lansarea în apă a primului laborator submers din țara noastră.

Proiectarea lui a fost făcută de cei trei ingineri. Construcția au preluat-o atelierele I.R.E.-Bicaz. Costul a fost de zeci de ori mai mic decît al unui astfel de laborator importat.

O automacara este gata să coboare cilindrul vopsit în pătrate galbene și negre, lung de 7,25 m, cu un diametru de 2,4 m, greu de 13 tone, cu 4 hublouri de observare. Laboratorul, care în prima etapă va fi cufundat pentru cercetări la 10 m adîncime, va fi alimentat de la suprafață cu curent electric și aer. În laborator, în care urmează să se efectueze programul de cercetări, se va instala aparatură de cercetare, aparatură fotocinematografică și televiziune în circuit închis, în afară de crearea condițiilor de trai pentru 4-5 cercetători care vor putea viețui sub apă timp îndelungat.

Eugen IAROVICI
Fotografia autorului



Două precizări

În numărul 40 al revistei noastre, în articolul intitulat «Familia Ghibu și coincidențele», unele formulări nepozițivoase și aluzii nefondate conduceau, într-un mod necorespunzător adevărului (și, de altminteri, nedorit de autorul articolului, B. Dunăreanu), la concluzia că în acordarea bursei studentei Ruxandra Ghibu-Apostol, tovarășul conf. dr. arhitect T. Benedek, decanul Facultății de arhitectură, ar fi procedat ilegal.

Redacția revistei noastre regretă formulările în cauză și ține să-l asigure aici pe tov. conf. dr. arh. T. Benedek de întreaga sa stimă.

Ținem, totodată, să ne reafirmăm convingerea că studenta Ruxandra Ghibu-Apostol s-a comportat corect.

Iată faptele: la începutul anului școlar, început în octombrie 1966, studenta cere și obține burșă, în baza faptului că venitul «susținătorilor legali» este de 761 lei (pensiă tatălui său) iar media sa în anul universitar precedent 8,81.

La 29 octombrie 1966 studenta se căsătorește cu un cadru universitar, arhitect, care devine astfel «susținător legal», cu un venit de circa 3 100 lei, mult peste plafonul admis bursierilor.

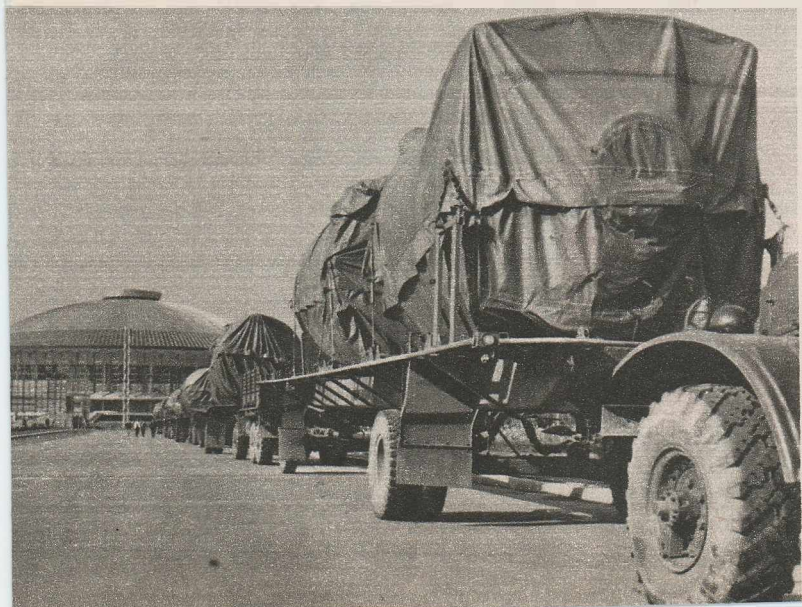
E drept că instrucțiunile Ministerului Învățămîntului prevăd că în cursul anului școlar nu se fac revizuirii de burse. Dar, declarînd la 1 octombrie un venit al susținătorului de 761 lei cînd în 29 octombrie știa că tot anul susținătorul va avea, de fapt, 3 100 lei, studenta Ruxandra Ghibu a comis, cel puțin moralmente dacă nu penal, un fals.

redacția

Sergo Zakariadze, artist al poporului al U.R.S.S., răspunzînd întrebărilor puse de ziariști la conferința de presă organizată la sediul Uniunii ziariștilor, cu prilejul venirii în țara noastră a delegației culturale sovietice conduse de Vladimir Baskakov (primul din stînga), vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cinematografie de pe lîngă Consiliul de Miniștri al Uniunii Sovietice.

«50 de ani de cinematografie sovietică» este titlul expoziției care s-a deschis zilele acestea în holul cinematografului «Republica» din Capitală.

La Pavilionul expoziției de lîngă Casa Științei se desfășoară intens pregătirile în vederea deschiderii expoziției comercial-industriale sovietice. Holul central al pavilionului va fi în întregime destinat standului cosmonauticii sovietice. În fotografie, coloana de mașini care a transportat «în trepte», pînă la București, racheta primului cosmonaut, Iuri Gagarin.





**1500 DE GRADE
LA RESITA**

de Traian PROSAN
fotografiile autorului

Vasile Mocea față în față cu miracolul cotidian al oțelului. «Aici nu rămâne decât cine are un pic de microb, de ambiție, și cine vrea să verse sudoare».

DUMINICĂ REȘITEANĂ

Sosim duminică dimineața la Reșița și dăm o raită prin oraș. Luăm pulsul orașului. Lumea nu stă pe loc și nici Reșița.

Pe strada principală mulțimea a inundat trotuarul. Tineri mulți, gospodine cu sacoșe, vîrstnici bucurîndu-se de soarele blînd al acestor zile de toamnă.

S-a construit în ultima vreme un nou cartier în Lunca Bîrzavei. L-am văzut din tren. Reșița are acum o intrare care-i face cinste. Sînt cîțiva kilometri buni pînă acolo. Lume puțină. Copii care se joacă. Cei mari se scurg spre orașul de sus. Deocamdată nu e nimic care să te rețină aici. Cel mai apropiat cinematograful e tocmai la pod, sub noul funicular. Celelalte sînt și mai departe. Afară de un complex comercial și o școală, micro-raionul nu are nici un fel de dotări. Cum s-or fi descurcînd oamenii aici? Altfel, e frumos, sînt flori multe, copii veseli, gospodine care-și strigă rețete culinare pe la ferestre. În stația de mașini așteptăm împreună cu alți cetățeni autobuzul care nu mai vine.

În Lunca Pomostului, celălalt cartier nou, străzile sînt mai animate. De la școala profesională și de la căminul «burlacilor» ies în stoluri elevii și tinerii muncitori. La bufetul din colț cei care-și iau «aperitivul» umplu pînă la refuz localul și mulți ies cu sticlele de bere în stradă. Penuria de localuri în această parte a orașului își spune cuvîntul.

Mai departe. În fața bufetului «Victoria» două ospătărițe tinere și drăguțe mănîncă semințe. La răspîntii, grupuri de tineri. Le citești plictiseala pe fețe. Și vremea trece.

În orașul de sus e altceva. Pînă una-alta orașul vechi rămîne cea mai căutată parte a Reșiței. Aici sînt magazine multe, vitrine frumoase, cinematografe, se poate bea civilizată o cafea. Și strada e luată cu asalt. Din fața Casei muncitorești grupuri numeroase pornesc cu autobuzele spre locurile de agrement. Reșița are împrejurimi de mare atracție nu numai pentru reșițeni.

★

La Reșița ai întotdeauna sentimentul ciudat că te afli în combinat chiar și cînd ești în plină stradă. De pe toate ulicioarele, cu tihna lor relativă, vezi la unul din capete combinatul. Coșurile de la oțelărie și siluetele negre ale furnalelor sînt aproape o obsesie. Trecem pe străzi cu case pe o singură parte. Vizavi e gardul combinatului. Oamenii și-au făcut casele în preajma uzinei și s-au legat în chipul cel mai concret de oțel. Aici te naști cu locomotiva uzinală la poartă sau cu un coș fumegînd în cadrul ferestrei. Aceasta e Reșița veche. Orașul nou s-a refugiat în luncă, departe de combinat. Dar vorba cuiva: orașul s-a dus în Lunca Bîrzavei și combinatul vine după el.

În orașul ăsta dezvoltat cam haotic edilii au făcut și ei ce-au putut. Adică și bune, și rele. Pe strada mare inundată de verdeață și flori au apărut acum locuri de parcare pentru mașini iar plopii tineri, plantați de curînd, dau o linie frumoasă arterei. Grădina de vară de lîngă cinematograful «Muncitoresc» e

însă o nereușită. În plină stradă, o suprafață de asfalt care se încinge a fost împrejmuită cu gard din beton prefabricat. Dar oamenii vin, n-au de ales.

La furnale și la oțelărie duminica e o zi ca oricare alta. Focul cuptoarelor nu se stinge decât foarte rar, pentru revizie.

CUNOȘTIȚĂ VECHĂ

Seara, tîrziu, îl așteptăm pe Mocea la una din porțile combinatului. Am aflat că a fost în schimbul de după-amiază. Cu Mocea ne cunoaștem de ani de zile.

— Ultima dată am fost la un meci cînd au pierdut ai noștri, așa-i?

E cel mai bun semn că Mocea nu s-a lăsat de fotbal.

— Parcă numai atunci a pierdut Reșița?!

Rîde.

— Asta cam așa e. Dau, domnule, 25 de lei pe lună ca susținător și mă otrăvesc degeaba.

— Altfel?

— Ce-am făcut și pînă acum, oțel.

— Cît oțel ai dat dumneata de cînd lucrezi aici?

— Nu m-am gîndit niciodată. Mult.

— Am auzit că Stengel s-a făcut maistru. Dumneata?

— E lege că toți trebuie să ne facem maistri?

Filozofia lui Mocea e simplă.

— Păi dacă toți ne facem maistri cine dracu' mai face oțel?!

Mocea e topitor-șef la cuptorul numărul trei. Omul potrivit la locul potrivit. Mai demult am încercat să vorbesc cu el despre pasiune dar a refuzat categoric.

— E o vorbă prea mare. Am venit la Reșița să cîștig. Dar să fac și treabă bună. Eu îi zic altfel. Trebuie să aibă omul care vine aici un fel de... (Mocea caută cuvîntul).

— Un fel de ce? Conștiinciozitate, ambiție, tenacitate?

— Asta e, domnule! Să vrei să faci treabă bună. Să fii mîndru.

Mocea e de fel dintr-un sat de lîngă Oradea. În sat la el ar fi fost un țaran mîndru și zdravăn. Acum e un reșițean de nădejde.

Am ajuns aproape de casa lui și e miezul nopții.

— Pe mîine.

— Noapte bună!

FLUX ȘI REFLUX

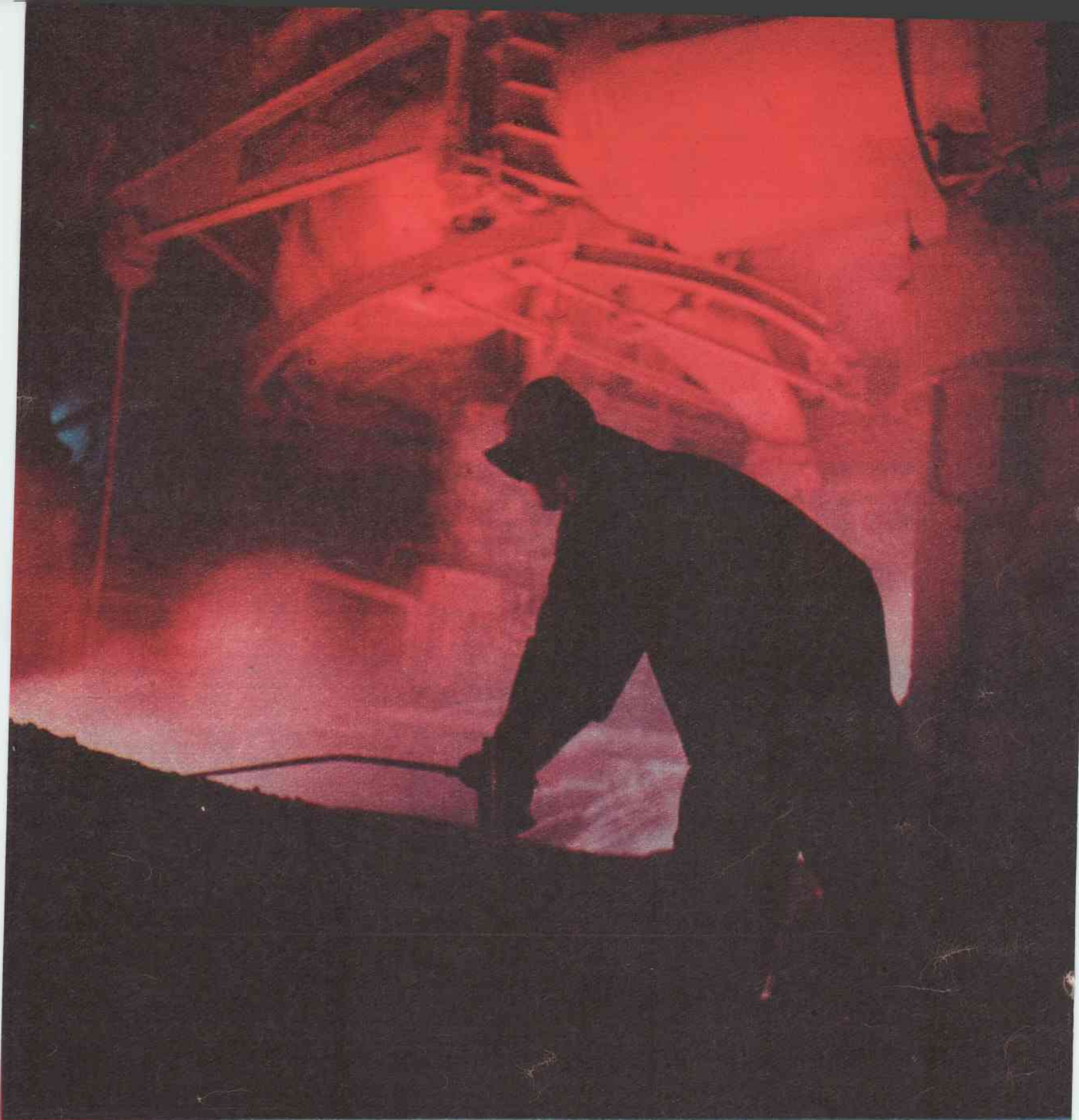
În fața biroului de la serviciul personal așteaptă oameni de diferite vîrste. Cei mai mulți sînt însă tineri. Probabil pentru angajare.

De la începutul anului și pînă acum au fost angajați la combinat 1 177 oameni și au plecat în aceeași perioadă 1 463. Anul trecut situația a fost asemănătoare. Au plecat mai mulți decât au fost angajați.

— Am mai avut noi situații asemănătoare — încearcă să ne liniștească șeful serviciului.

Oțenii nu mai dau buzna la Reșița ori prin alte părți în căutare de lucru. Au la ei acasă industrie. Li solicită Craiova, Tg. Jiu, Caracalul, șantierul

(Continuare în pag. 6)



1500 DE GRADE LA REȘITA

vast al Porților de Fier. Moldovenilor le e mai aproape Galațiul. Dar chiar și unii veniți mai de mult se întorc spre locurile de baștină. Îl trage așa pe fiecare spre casă.

— Se face la noi o uzină de...

Cei mai mulți dintre nestatornici sînt tineri fără calificare.

— Vreau să mă duc mai aproape de casă.

— Trebuie să-mi ajut părinții bătrîni.

Motive sînt destule, întemeiate și neîntemeiate. Sînt unii care vin, stau un timp, pleacă, și după o vreme apar din nou la porțile combinatului. Nu-i leagă nimic. Cei care vor să învețe

meserie, rămîn.

La școala profesională nu se mai primesc acum decît elevi din cadrul regiunii. Pe aceștia poate conta Reșița.

VETERANUL GROȘAN

La furnale, în fața unui panou cu o mulțime de aparate de măsură și de control, stăm de vorbă cu cel mai vechi furnalist: prim-maistrul Dumitru Groșan. Vorbește cu noi și se uită tot timpul la aparate. Prin mîna lui Dumitru Groșan, trecut de vîrsta pensionării, s-a perindat generații după generații de furnaliști. Experiența lui și anii de muncă



▲ Până una-alta, orașul vechi rămîne cea mai animată parte a Reșiței. Aici totul se petrece pe fundalul masiv și tonic al combinatului.

Conținutul a sute și mii de dovleci este devorat cu pasiune și dexteritate în stradă. Cine exită între un film, o excursie în apropiere sau câteva ceasuri petrecute la casa de cultură, rămîne la semințe prăjite.



ii conferă o autoritate morală indiscutabilă. Îl întreb dacă oamenii de la furnale știu cu adevărat meserie.

— Avem tot felul de oameni, dar cei mai mulți sînt meseriași buni. Cu tinerii mai avem bătaie de cap.

Cînd a venit de la școala profesională Doru Arnăuțoiu a primit și el haine de protecție ca oricare altul. Într-o zi cineva a dat buzna în birou strigînd: «Venii să-l vedeți pe Arnăuțoiu în hainele lui de protecție!» În haine de protecție Arnăuțoiu arăta ca un adevărat cow-boy. Își strîmțase pantalonii și-i decupase pe solduri. În cap avea o pălărie de mexican.

— M-am înspăimîntat și eu cînd l-am

văzut pe băiatul ăsta venind la furnal. Dar am avut credința că are stofă de muncitor. Și cu timpul i-au mai trecut gîrgăunii. A intrat în rîndul oamenilor serioși. Dacă n-ai răbdare cu oamenii ăștia, nu faci nimic.

INGINERUL DIJMĂRESCU

— Nu vă supărați, și mai cum?
 — Antonică.
 — Adică de la Anton?
 — Nu. De la Antonică. Așa scrie în acte.
 Și rîde.

— Noi,oltenii. Mai dați naibii.
 — Aha, de unde?
 — Din Bîrsești. Fabrică mare de ciment.

La absolvire Dijmărescu a vorbit în numele studenților și și-a motivat plecarea la Reșița. Ar fi putut să spună că se întoarce acolo de unde a plecat drept recunoștință față de oamenii care l-au trimis la facultate. Dar n-a spus așa. I s-a părut că sună cam demagogic. Și nu e nici măcar un sentimental.

— M-am întors la Reșița pentru că aici se învață meserie. Puteam, domnule, să fiu inginer mare la mine în Bîrsești, la ciment. S-ar fi fîlît tata cu mine.

Zdrobeam tîrgul.

Înainte de a fi devenit inginer, gornul acesta care știe ce vrea, foarte sigur de el, a fost electrician tot aici, la furnale. Acum își pregătește doctoratul.

— Succes!

★

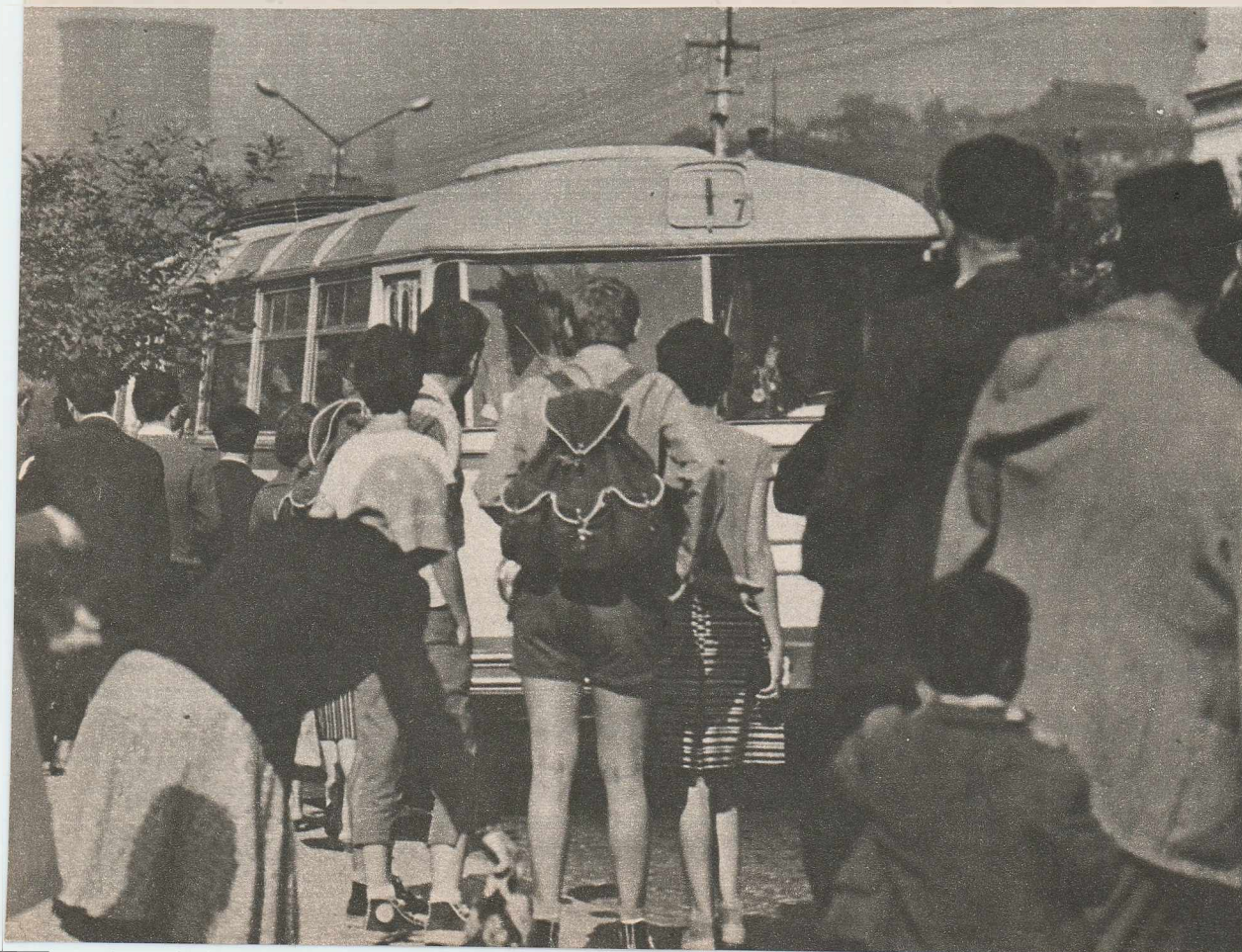
În zilele obișnuite Reșița își arată și alte fețe. Seara, tîrziu, poți auzi pe străzile liniștite ale orașului discuții despre monocotiledonate, despre hidrocarburi, despre Arghezi. La ora zece seara, o mie de elevi de la seral se întorc oboșiți către case.

(Continuare în pag. 8)



Pentru profani nașterea fontei e poate un spectacol «son et lumière». Pentru furnaliști e ceva mai mult: încordare, urmărire atentă a aparatelor de măsură și control, valul de căldură care te arde...

E adevărat, orașul nu oferă prea multe posibilități de distracție reșițenilor. Dar împrejurimile sînt nelnchipuit de darnice în frumuseți. Duminica mulți își iau rucsacul în spate și pornesc spre Văliug, Secu, spre Semenic, spre Ocna de Fier.



— Ai timp pentru învățat?

— Mi-l fac. Mă culc la unu noaptea și dimineața vin la cuptoare — vorbea prim-topitorul Văduva Ion, elev în clasa a XI-a.

La Casa de cultură a sindicatelor, directorul ei caută forme noi de atragere a tineretului, iar la teatru se fac încercări pentru a redresa această instituție reșițeană cam fără spectatori.

Orașul are problemele lui. La sfatul popular facem o escală mai lungă. Scrutăm puțin viitorul orașului. Vor fi destule prefaceri. Orașul ăsta care în 1930 avea ceva mai puțin de 20 000 de locuitori, a ajuns acum la 56 683. Pentru oamenii aceștia se construiesc blocuri în ritm intens. În Lunca Bîrzavei a fost atacat și cel de-al doilea microraión. Inginerul Victor Dumitru calculează că aproximativ jumătate din populația Reșiței locuiește în case noi. Tot în partea de jos a orașului, cam vizavi de cartierul cel nou, o fabrică de pîine, una de lapte și alta de răcoritoare prefigurează viitoarea zonă industrială a orașului. Se lucrează acum la un mare depozit de fructe și legume, la un poligon de prefabricate.

Și cam tot pe aici, în vecinătatea termocentralei, Reșița va avea în curînd un bazin olimpic de înot.

Și cînd peste cîțiva ani Reșița va sărbători două veacuri de la apariția pe aceste locuri a primelor furnale și a primilor meșteri, orașul acesta va arăta mult schimbat.

CE PĂRERE AVEȚI?

Ca și în anii trecuți, revista «Flacăra» vrea să vă cunoască părerea: **CARE SÎNT CEI MAI BUNI ACTORI ROMĂNI ȘI STRĂINI AI ANULUI?** **CARE SÎNT CELE MAI BUNE FILME PE CARE LE-ATI VĂZUT ÎN 1967?**

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1967, cu mențiunea pe plic Pentru ancheta «Flăcării» — trebuie să cuprindă părerea dv. privind:

- 1) Cel mai bun actor român de film văzut în 1967.
- 2) Cea mai bună actriță româncă de film văzută în 1967.
- 3) Cel mai bun actor străin de film văzut în 1967.
- 4) Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1967.
- 5) Cel mai bun film românesc văzut în 1967.
- 6) Cel mai bun film străin văzut în 1967.
- 7) Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1967.
- 8) Cea mai bună actriță româncă de teatru văzută în 1967.
- 9) Cel mai bun interpret român de muzică ușoară ascultat în 1967.
- 10) Cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară ascultată în 1967.

Rezultatele acestei anchete vor fi publicate în numărul nostru de Anul nou.

carte



André Maurois

● A încetat din viață venerabilul scriitor francez André Maurois (născut în anul 1885), membru al Academiei Franceze, distins literar, autor a numeroase romane tipărite în tiraje uriașe în multe ări ale lumii («Climate, Cercul familiei, Tăcerile colonelului Bramble și altele»). A scris de asemenea valoroase opere de istorie romanțată («Istoria Angliei, Istoria Statelor Unite, Istoria Franței»), precum și o seamă de biografii ale unor mari figuri ale literaturii universale (Shelley, Byron, Victor Hugo).

● În curînd va fi în librării **Hoțul**, omanul lui Leonid Leonov, inspirat din epoca de după Revoluția din Octombrie. 'rin pitorescul lumii evocate, prin marea ei vioiciune epică, cartea răsplătește ecură și completează imaginea noastră despre marele scriitor. În românește, le D. Manu și Tatiana Berindei. Prefața le N. Moraru.

● A apărut recent (Editura Meridiana, digia a II-a), lucrarea lui I. Sabecay nchinată lui **Leonardo da Vinci**, marea pictor, sculptor, arhitect, scriitor, muzician, inginer, anatomist etc. al Renașterii italiene. Ilustrată cu un număr emarcabil de reproduceri (alb-negru și a culori), completată cu o cronologie care putea fi, eventual, mai generoasă, scrierea va contribui la cunoașterea unei serii de date esențiale despre această mare personalitate a culturii lumii (colecția «Maeștrii artei universale»).

● Intitulată **Trei pictori de la 1848**, arta criticului de artă Dan Grigorescu cărui de curînd la Editura Tineretului colecția «Oameni de seamă» evocă ata și reconsideră într-o perspectivă itică comprehensivă opera lui Barbu covescu, I. Negulici și Daniel Roenthal, pionieri ai picturii românești oderne, oameni angajați intens în lupta entru promovarea ideilor înaintate ale ocii lor. Informații pînă în detalii, atent nuanțate, supravegheat în expresie, an Grigorescu se relevă aci deopotrivă, istoric și critic de artă competent, ir și ca un evocator cu reale resurse, it a ne înfățișa viii chipurile unor țisti.

● Henri Perruchot (din a cărui serie «vieți de artiști» a apărut nu prea mult **Viața lui Manet**) este prezent n nou în librăriile noastre cu cartea iată lui **Cézanne** (în românește de rgiu Dan). Excelentă, ca și cealaltă,

cuprinzătoare («am adunat tot ce se poate și astăzi despre Cézanne», declară autorul), fină în analiză, în surprinderea unei existențe și a particularităților operei marelui pictor, cartea prilejuiește o adevărată bucurie intelectuală celui ce o parcurge.

cinema

● Dintre creațiile cinematografice cu care am făcut cunoștință în cadrul Festivalului filmului sovietic, rămîn în continuare pe ecranele noastre două interesante realizări: o dezbateră etică **Sora cea mare** (regia, Gh. Natanson) și o cine-ferie **Povestea țarului Saltan**, adaptare a cunoscutului basm al lui Pușkin.

● **Atita timp cît voi trăi**. Un regizor de prestigiu, Günther Reisch (R.D. Germană) și-a structurat filmul cu sobrietate (dar și cu o vădită indiferență față de ritm) în jurul personalității eminentului militant Karl Liebknecht. Protagonist — Horst Schultze. În alte roluri: remarcabilul actor sovietic Mihail Uhanov, Rita Krips, Albert Hetterle, Ludmila Kasianova.

● **Bunicul, Kylijan și eu**. Copilul, pe care atîtea și atîtea filme l-au transformat într-un fel de instrument bun pentru stoarcerea duioșiei, este de data aceasta un personaj-catalizator ce ne îndeamnă pe noi, maturii, să privim lumea cu un ochi mai proaspăt. Autor: regizorul cehoslovac Jiri Hanibal («Pretutindeni trăiesc oameni», «Viața fără chitară»). Distribuția: Rudolf Deyl («doje Limonadă», «Fantoma din Morville»), David Schneider, Jirina Jiraskova, František Vicena.

● Actori care trebuie văzuți: Jerzy Zelnik («Faraonul»), Svetlana Svetlicina («O zi nu tocmai norocoasă»), Margareta Pogonat și Mihai Păldescu («Meandree»), Silvana Mangano și Frank Wolf («Procesul de la Verona»), James Stewart și Peter Finch («Pasărea Phoenix»).

● După «Procesul de la Verona», Carlo Lizzani intenționează să realizeze încă un film cu valoare de document: «Moartea la Dongo». În centrul acțiunii se află împrejurările istorice care au dus la înfrîngerea fascismului italian. Pentru rolul lui Mussolini a fost solicitat actorul american Marlon Brando.

Svetlana Svetlicina



GEORGE ENESCU

SUTA ÎN 2 PENTRU ORCHESTRĂ ÎN DO MAJOR
180 PENTRU VIOLĂ, VIOLONCEL ȘI PIAN ÎN LA MINOR

disc

● Continuînd seria de discuri înregistrate pentru omagierea creației lui George Enescu, imprimarea «Suitei nr. 2 pentru orchestră în Do major, op. 20» și a «Trio-ului pentru vioară, violoncel și pian în La minor» vine să completeze activitatea editorială a Electrecordului prilejuită de importantul eveniment muzical al acestei toamne. În fruntea Orchestrei simfonice a cinematografeiei, Constantin Bugaeu ne oferă o interpretare remarcabilă a primei lucrări. Mircea Opreanu (vioară), Cătălin Ilea (violoncel), Hilda Jerea (pian) realizează în «Trio» o interpretare de o muzicalitate autentic enesciană (ECE-0291).

● «Sonata pentru corn și pian în Fa major, op. 17» de Beethoven, înregistrată pe cea de-a 33-a apariție a colecției «Discoteca pentru toți» în interpretarea cornistului Paul Staicu și a pianistei Irina Botez, este unica lucrare a compozitorului scrisă pentru această formație (ECC-838).

muzică

● După «respiro» ce a urmat Festivalului Enescu, viața muzicală a Capitalei își reia treptat cursul. Stagiunea Filarmonică începe cu o surpriză de ordin organizatoric. Concertele ei săptămînale nu vor mai avea loc sîmbătă seara și duminică dimineața, ci vineri și sîmbătă la ora 20. Nu cunoaștem motivele care nu impusese schimbări, dar parcă ne pare rău că pierde o tradiție bucu-reșteană: concertul de duminică dimineața. Programul deschiderii este interesant cuprinzînd: «Simfonia în Mi bemol major nr. 39 KV 543» de Mozart, o primă audiere a piesei pentru voce și orchestră «Șeful de orchestră» de Cimarosa (solist, Dan Iordăchescu) și «Simfonia a V-a» de Ceikovski. Dirijor — oaspetele iugoslav Gika Zdravkovic.

● Alți oaspeți de peste hotare: balerinii maghiari de faimă mondială Adela Orosz și Viktor Rona dețin rolurile principale în spectacolul «Giselle» prezentat de Opera Română tot în seara zilei de 14 octombrie.

● În turnee în Capitală, Teatrul muzical din Brașov cu o solistă... din București — Teodora Lucaci — ne prezintă în Sala Palatului la 14 octombrie spectacolul cu faimoasa «Silvia» de Kalman.

plastică

● Cu prilejul colocviului Brîncuși, în sălile Muzeului de artă sînt prezentate cîteva din operele marelui sculptor român din primele etape ale creației sale. Pot fi văzute aici «Rugăciunea» și «Cumințenia pămîntului», portretul lui N. Dărăscu și variante ale «Sărutului» și ale celebrei lucrări «Domnișoara Pogany».

● I. Pacea — pictură și gușe. Actuala expoziție e o etapă a unei evoluții lente și profunde, de la interpretarea figurativă a obiectelor cărora le caută și le dăruie valori picturale inedite («Masa roșie» — 1965) la pulverizarea în culoare a unor stări interioare («Peisajele»). Expoziția e dominată de un larg serial, «Zborul», ciclu cu vaste implicații dramatice. O relatare mai amplă citiți la cronica plastică din acest număr.

● Sala Dalles găzduiește în aceste zile o amplă expoziție colectivă. În rotundă expun lucrări patru sculptori: Peter Iacobi, Gh. Iliescu-Călinești, Valer Chende și Spiru Săbiescu. Tot la Dalles mai pot fi văzute 14 sculpturi ale Silviei Radu, Sultana Maitec prezintă 20 de lucrări din ciclul «Soarele», Ion Bițan — colaje și desene, iar Geta Brătescu, Benedict Gănescu și Aurel Cojan — grafică. Vom reveni.

teatru

● TEATRUL ACADEMIC GRUZIN DE STAT «ȘOTA RUSTAVELI», aflat la primul său turneu peste hotare, a prezentat cîteva spectacole în Capitală. Teatrul, care a primit numele marelui poet în anul 1921, a jucat **Măria-sa poporul**, în care rolul principal este deținut de marele actor Sergo Zahariadze (cunoscut din filmul «Tatăl soldatului»); **Înțelepciunea fanteziei** — o piesă alcătuită de Nana Hatışkași, pe motive din fabule gruzine; elegia **Bătrîni lăutari** — inspirată din tradiția muzicii populare gruzine și 11 scene, prezentînd fragmente din spectacole pe cete gruzine și din literatura universală.

● **Vioara timpului** fugar de A. Charpentier și M. Mayan, în premieră pe tară la Teatrul de stat din Ploiești, teatru mereu interesant prin căutările sale creatoare. Piesa, grațios lirică, in-



Monica Ghiuță

vită pe tinerii spectatori la poezie, la visare romantică. Spectacolul e unitar, armonios realizat de regizorul bucu-reștean Radu Penculescu, într-o distribuție bine orchestrată, cu roluri izbutite: Candida Stoica, Vivi Popescu, Eugenia Balaure, Monica Ghiuță. Expresiv, decorul Florică Mălureanu; muzica aparține lui Radu Șerban. Un spectacol îndreptat copiilor de la 8 la... 80 de ani!

● Teatrul bucu-reștean «Barbu Delavrancea» prezintă **Miorița** — geniala baladă transpusă în hainele dramatice ale scenei, datorită lui Valeriu Anania, care a transfigurat cu înțelegere și simț poetic creația populară. Spectacolul, realizat regizoral și scenografic de Marietta Sadova, Mircea Marosin și Zoe Anghel-Stanca, încearcă să descifreze temeiurile ale formelor tradiționale de teatru popular, cu bune rezultate și efecte plastice emoționante. Reprezentarea de tinuță se înscrie printre căutările interesante ale începutului de stagiune. În distribuție: Adina Atanasiu-Poenaru (Mioara), Alexandru Repan (Moldan), Victoria Dinu (o compoziție succulentă), Sandu Rădulescu (excelentă prezentă), Dorina Lazăr, George Bănică, Andreea Năstăsescu.

● Bogdan Amaru, autor pe nedrept uitat, mort în floarea vîrstei acum 30 de ani, va fi adus la lumina rampei în premieră, pe scena celui mai tînăr teatru — al studenților de la I.A.T.C. (sala Casandra). Revine unei debutante, regizoarea Olimpia Văradă, meritul de a da viață piesei **Goana după fluturi** — incîntătoare desfășurare de vervă și lirism. Scenografia este semnată de Mircea Ribinski. Aceeași tînără regizoare a încenat anul acesta cu ucenici în ale actoriei o dramatizare proprie după **Manevre** de Al.O. Teodoreanu, în cadrul unui spectacol spiritual.

televiziune

Mari promisiuni nu prea sînt cuprinse în programul viitoarei săptămîni. Dar poate că surprizele plăcute vor apărea pe parcurs, o dată cu inevitabilele schimbări de program.

DUMINICĂ 15 OCTOMBRIE. **Fotbal**, izvorul bucuriilor și al dezamăgirilor noastre de fiecare duminică (după-amiază) ● **Un Itinerar folcloric** intitulat «Din Săliște n Cimpulung» (18.00) ● **Magazin 111** parcă și-a găsit profilul: variază fără a fi haotic, instructiv fără pretenții de enciclopedie, amuzant dar ocînd facilul (18.30) ● **Varietați** — Vă prezentăm interpretii: Stela Popescu, Margareta Pislaru, Ilinca Cerbacev, Anca Agemolu, Ștefan Bănică, Horia Șerbănescu, Radu Zaharescu, Dumitru Furdui, Luigi Ionescu, Gelu Manolache și alții. Apariție insolită în rolul prezentatorului Dan Spătaru (20.00).

MARTI 17 OCTOMBRIE. Teatrul de stat din Ploiești este oaspetele emisiunii

Seară de teatru cu piesa de semnificative implicații «Cocoabele Londrei» de G.B. Shaw. Un spectacol pe care-l recomandăm (20.30) ● La rubrica **Vizitînd muzeele** vom viziona un film închinat aniversării a 150 de ani de la înființarea cunoscutului lăcaș de artă, Muzeul Brukenthal din Sibiu (22.20).

MIERCURI 18 OCTOMBRIE. **Clubul tineretii**, care nu de teme interesante duce lipsă, s-a oprit de astă dată la «Prima impresie». Emisiunea, realizată de Ileana Pop, se bucură de concursul prețios al actriței Irina Petrescu și tînărului actor Florian Pitiș (19.00) ● «Drumul lung siberian» se incităază filmul documentar prezentat în cadrul rubricii **Omagiu lui Octombrie** (20.45) ● Un film vesel: «Cerul și iadul» — realizare a studiourilor poloneze (21.15).

JOI 19 OCTOMBRIE. Orașele Bruxelles și Belgrad — în obiectivul emisiunii **Teleglob** (21.10) ● O manifestare de prestigiu în atenția iubitorilor muzicii de jazz: **Al IV-lea Festival internațional «Praga 1967»** (22.00).

VINERI 20 OCTOMBRIE. Cea de-a doua emisiune folclorică a săptămîinii, **Interpretul preferat**, ne aduce pe micul ecran pe: Ștefania Rares, Raveca Săndulescu, Alexandru Grozuță, Ion Duca, Marcel Budală (20.30) ● Filmul «Tempo di Roma» trebuie văzut, e cu Charles Aznavour (21.15).

SIMBĂTĂ 21 OCTOMBRIE. Program atractiv pentru cineretul școlar: **Noile aventuri ale echipajului Val-Virte** incluzînd scenariul lui Octavian Sava («A sosit o farfurie zburătoare») (18.40) ● În rest, recomandarea noastră este să vă organizați un program ad libitum: teatru, cinema, o vizită la prieteni (fără televizor) etc.

sport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 41 — etapa din 15 octombrie 1967

I. PROGRESUL-«U» CLUJ	1 2
II. FARUL-DINAMO BUCUREȘTI	1 X
III. U.T.A.-F.C. ARGES	1
IV. JIUL-STEUAU	X
V. PETROLUL-A.S.A.	1
VI. «U» CRAIOVA-STEAGUL ROSU	1
VII. C.F.R. PASCANI-CHEMIA SUCEAVA	1
VIII. MINERUL BAIA MARE-VAGONUL	1
IX. C.S.M. RESITA-C.F.R. TIMISOARA	X
X. ATALANTA-INTER	X 2
XI. BOLOGNA-JUVENTUS	1 X
XII. CAGLIARI-NAPOLI	X
XIII. ROMA-FIORENTINA	1

coperta noastră



Viorica Cortez-Guguianu a devenit, în cîteva ani doar, un nume binecunoscut iubitorilor de muzică. Palmaresul ei este de pe acum impresionant: Premiul I la Concursul național «George Enescu» din 1964; Marele premiu al Festivalului internațional de canto de la Toulouse — 1964; Marele premiu, Premiul «Kathelin Ferrier» și Premiul orașului Hertogenbosch pentru cea mai bună voce a concursului — obținute toate la Festivalul din 1965 din Olanda. Iar recent, se știe, a adăugat încă un succes de mare prestigiu șirului său de izbînzii artistice: Premiul I la concursul de canto al celui de-al IV-lea Festival internațional «George Enescu». Viorica Cortez-Guguianu a cîntat pînă acum pe scene prestigioase din străinătate, roluri importante din 8 opere. Poate că acum vom reuși, în sfîrșit, s-o ascultăm cîntînd și pe scena Operei bucu-reștene: așa cum li se cuvine, așa cum ni se cuvine.

Fotografie de Traian PROSAN

DOUA EXPOZITII



Vincențiu GRIGORESCU: Compoziție

Ion Pacea, Iancu, a luat contact cu pictura abstractă abia spre patruzeci de ani, deși a început să călătorească, am putea spune, de când s-a născut: însoțind într-o desaga macedoneană turma de oi a părinților, prunc fiind, a căzut de pe spinarea asinului, pierzându-se pe undeva prin Munții Pindului. L-au găsit, și de atunci a continuat să călătorească. În ultimele călătorii, Iancu a scăpat iarăși, de astă dată din desaga figurativului.

Lăsind gluma, pe care o va ierta unui vechi coleg și prieten, să intrăm în sala mare a Dallesului, unde Ion Pacea expune ansamblul ultimelor sale lucrări: 17 uleiuri și 17 guașe. Nu multe dar dense, lucrările domină efectiv sala, cum destul de rar se întâmplă în cazul expozițiilor personale. Forme puternice, spontane, lăsând să se vadă gestul viril care le-a plăsmuit, se continuă și se deduc una din alta, realizând o uni-

tate stilistică remarcabilă. Pe acest schelet stă culoarea dintotdeauna a lui Iancu, aspră și tandră, fibroasă și catifelată în același timp, pe care o admirăm din vremea când ne țineam șevaletele unul lângă altul. Această culoare contribuie poate cel mai mult la sentimentul de forță al sălii, cu atât mai mult în migrena rece a lipsei de culoare ce pare să domine o bună parte din pictura noastră de astăzi. Lucrând cu mijloacele «clasice», punând adică culoare pe pânză cu pensula, Pacea atacă frontal dificultățile fundamentale ale picturii, fără a se eschiva și a recurge la trucurile facile ce iau vizibil locul meșteșugului în ultima vreme. Respingând prin temperament și formație tabloul «obiect», așa cum e conceput de abstracți, el rămîne cu un sentiment funciar al figurației, vizibil în modul cum sînt amplasate formele sale într-un spațiu «real», aproape identic cu mediul plastic

în care își plasa elementele figurative înainte. De aceea pânzele sale par să fie mai degrabă un fel de «naturi moarte cu obiecte abstracte». Aici stă, cred, principala dificultate pe care ar mai avea-o de invins, dacă persistă pe acest drum. Această suprapunere de abstract pe concret are pentru o retină sensibilă, pe plan spiritual, efectul supărător al imaginii optice duble. Cerebralul nu este ușor compatibil cu senzualul, deși interferența de planuri pare să fie frecventă în arta contemporană. Căldura umană a lui Ion Pacea, relațiile sale cu semenii, prezintă semnele unei fervori plastice mai mult afective decît cerebrale, mai aproape de substanța morală a lucrurilor decît de cea mentală, speculativă. Ciclul «Zborul» atrage atenția nu prin sugestii de simbol, ci prin expresia pur plastică a desenului și culorii, stingherite oarecum de sensul incert și vag al formelor cu aluzie în figurativ. La robustețea formală a desenului și culorii, și mai ales la căldura raporturilor plastice din pictura sa, fermitatea unei reprezentări figurale a formelor ar întregi sensul spiritual al temei. Cele 10 guașe declarate figurative (și nu numai prin titlu) păstrează poate cel mai concludent excepționalele sale calități de pictor, de o dovedită soliditate, calități pe care își permite să le pună la diverse încercări. În fond, această neliniște a căutărilor se adaugă fericit virtuților sale. Constant în preocupări, evoluind lent și din necesitate, și-a diversificat căutărilor în timp, cînd experiența cîștigată la șevalet i-a îngăduit-o.

În primul an de școală din academie,

la prima oră de pictură, respectatul nostru profesor își exprima deschis rezerve față de miopia lui Iancu. Un pictor cu ochelari, în mentalitatea care reducea pe atunci pictura doar la retină, era un infirm. L-ar uimi astăzi pe bătrînul dascăl să constate ce lume a descoperit Pacea prin ochelarii săi, ce impor-



Ion PACEA: Compoziție



ȘI DOUA PORTRETE

tante sînt «dioptriile» sufletești cu care amorfa realitate poate fi corectată, interpretată. Lumea lui Ion Pacea este sigur o lume a picturii, cu reliefurile inegale ale temperamentelor viguroase, cu o probitate a paletelor de cea mai autentică sursă românească. Ce detalii inedite mai ascunde această lume nici Pacea nu o

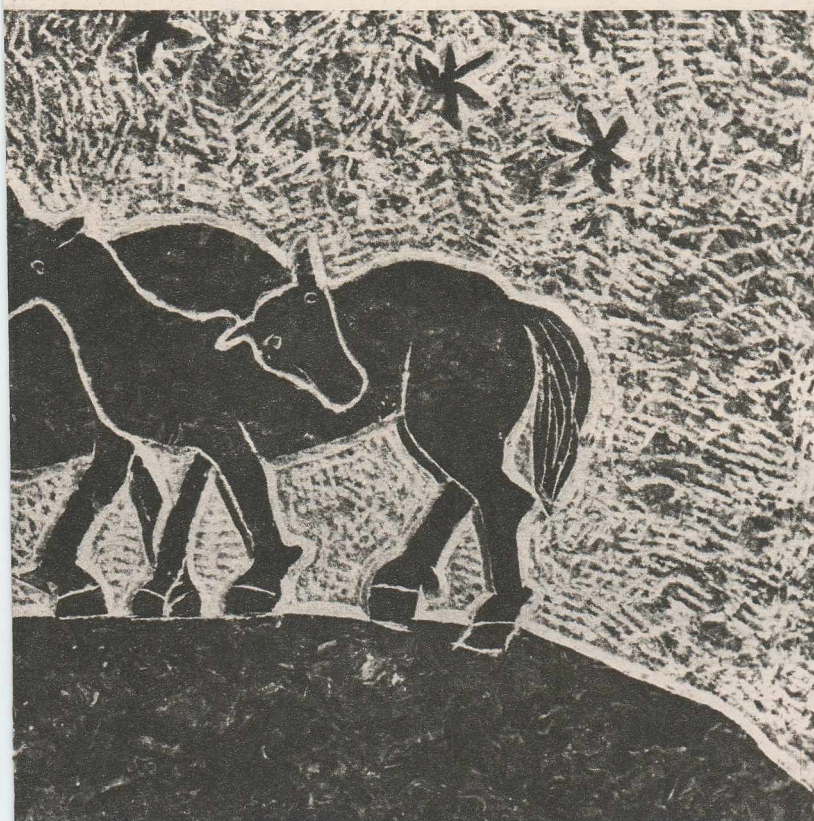
telierul său de pictor aceeași existență insolită, contradictorie și vie. Desenul, pictura, afișul, grafica pe care le face îi recomandă și mai mult, așa putea spune, îi ilustrează această existență. Nu cred că despre mulți s-ar putea spune că viața lor seamănă atât de bine cu ceea ce fac. Vinčențiu e contemporan cu

privitorului pe drumul cel mai scurt, nu însă fără a trece prin filtrele unui bun-gust impecabil. Spiritul modern își găsește un ecou cert și firesc în cele 33 de uleiuri și tușuri colorate expuse în sălile galeriei din bd. Magheru. Oaza lui Vinčențiu împrumută din concretul existenței moderne, din gestică funcțională a artei utilitare, pe textura unui sentiment de confort spiritual și de gust al civilizației. V. Grigorescu face să circule în sălile Fondului plastic oxigenul atât de necesar vieții noastre artistice cotidiene, degajată de aerul crispat sau vetust al unor problematici morbide sau fals moralizatoare. Folosind sugestii din arta

op' sau pop', din tașism sau structuralism, cu un cuvînt din «elita» soluțiilor de avangardă, pictorul nici nu își ascunde, nici nu încearcă să-și mistifice temperamentul în favoarea unor aparențe de savantă sau ermetică rigoare. Lipsită de pretențiile unora din expozițiile deschise în ultima vreme, expoziția pictorului Vinčențiu Grigorescu rămîne de fapt, și cu atât mai prețios, o «atitudine» sinonimă în viața breslei noastre cu lipsa de ipocrizie și curajul opiniei pe care artistul le manifestă, nu fără urmări, în relațiile sale cu lumea confrăților și a

(Continuare în pag. 12)

Milița PETRAȘCU: «Nimfă»



Milița PETRAȘCU: «Noaptea»

știe bine încă, și în aceasta constă pentru pictor tulburătoarea aventură a artei sale. Dar ceea ce știe este că drumul adevărat al picturii nu poate fi ocolit și că, fie ce-o fi, a pornit bărbătește pe acest drum.

★ ★

Expoziția lui Vinčențiu Grigorescu nu are catalog. Ca și viața lui de altfel. Luxosul carton velin al obișnuitelor cataloage cu pretenții și morgă ar suporta cu greu datele biografiei sale sincopate și ireverente față de carierele «clasice», studioase, obstinate și sigure. Sergent parașutist decorat în acțiunile militare de la Băneasa din anul Eliberării, jucător de rugbi în echipe prestigioase, îndrăgostit «de mai multe ori» (cum se spune despre noblețea rănilor de război), cit pe ce să fie scos din Uniunea artiștilor plastici pentru merite... necorespunzătoare, franc, deschis, exasperant de sincer, Vinčențiu Grigorescu trăiește în a-

sine însuși și, evident, cu lumea noastră. Ipocriziilor stilistice le preferă gestul spontan, chiar grăbit, dar cuceritor prin franchețe. Duceți-vă să-i vedeți expoziția, dar dumneata duduie, sigură pe remarcile dumitale, ferește-te să vorbești înainte de a gândi, căci îți va spune cu dezinvoltură: «ieși!» Vinčențiu Grigorescu își iubește lucrările, și acest fapt impresionează și convinge într-adevăr, incomparabil mai mult decât iezuitismul unuia care se auto-defăimează ca să-l contrazică. Se ia întotdeauna în serios și te determină să faci la fel. Fiecare pînză, carton sau hîrtie pictată de Vinčențiu e un spectacol; asîți la feroarea cu care a respirat în fața lor, îl simți febril, grăbit să ajungă la simburile pe care îl intuiește lucrînd, oprindu-se înainte de a se stinge emoția. Nevoia de a se exprima total și direct e mai puternică decît plăcerea sau ambiția de a elabora. De aceea fiorul conținut în lucrările sale se restituie



de SANDA FAUR

Milița PETRAȘCU:
„Steaua nordică”

funcționarilor artei. Tăios dar suplu, expeditiv și ferm, dornic să uimească în pictură ca și în relații, pictând negru pe negru sau alb pe alb, acrobat ingenios călcând pe muchea de cuțit a insolentei plastice, își reușește întotdeauna performanța, biziindu-se pe siguranța bunului său gust, pe verva ingeniozității. În suita pinzelor «albe», aglomerările de pastă cu un efect mobil sint încă moi în interiorul tușei; lucrările sînt «proaspete» la propriu și la figurat, dovind ferveura artistului de a le expune pe cele mai recente. În acord cu prospețimea sa interioară, cu nerăbdarea de a comunica imediat și nemijlocit, tehnica folosită de Vincențiu, frustă în realitate și simplă prin aplicarea directă a culorii cu șpaclul, cu tubul mînuit ca o seringă și uneori chiar cu pensula, îi corespunde perfect. Fie că își rezolvă compoziția colorată cu surdine și bemoluri, fie cu tente cromatice intense, el izbutește să găsească fiecărei game o «poantă» plastică ce dă lucrării o calitate destul de rar întilnită astăzi: aceea de a nu dispăcea. Și aceasta, vă rog să mă credeți, nu e puțin! Parafrazîndu-l pe Maurice Denis, care își invita elevii să se gîndească «cît de frumoasă este o pînză albă» înainte de a începe să picteze, am putea spune că un tablou începe să devină cu adevărat pictură abia cînd reușește să fie mai frumos decît peretele pe care stă. Pinzele lui Vincențiu Grigorescu îndeplinesc cu prisosință această condiție!

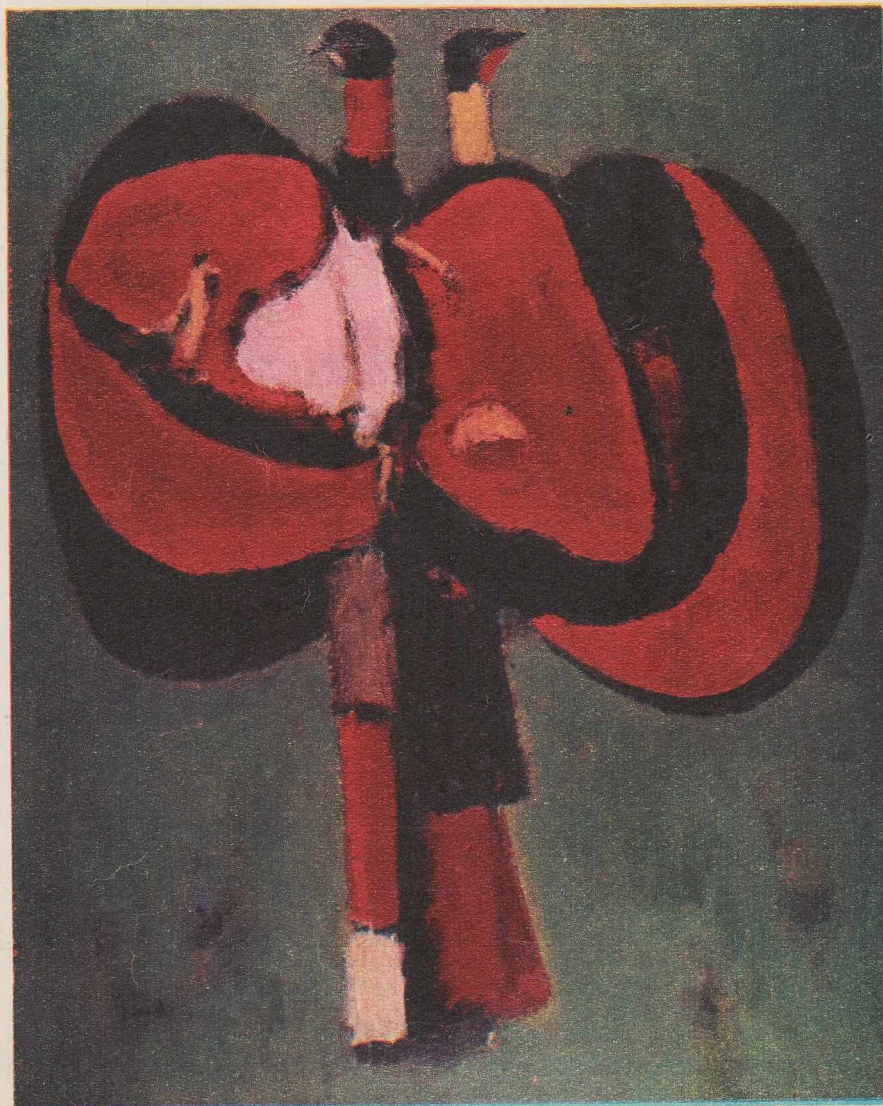
Prinși de mina Miliței Petrașcu parcurgem — în spațiul concentrat al unei expoziții — un voiaj tăcut și solemn în spiritualitatea românească, imbrățișînd deceniile, trecînd citeodată înapoi granița veacului: sculptorița s-a oprit, reculeasă, la mai fiecare răsăritie luminoasă a culturii țării, a privit cercetător, în adîncimi, mai fiecare din spiritele înalte ce au construit această cultură și, frămîntînd în mîini pămîntul, îmblînzînd bronzul, stăpînînd marmura, a încercat să insuflă acestora luminiile secolului nostru.

Există în portretistica Miliței Petrașcu un gest cu totul lipsit de emfază, o intenție de o modestie pe care și-o poate permite numai un artist adevărat: aceea de a păstra, împotrivîndu-se ireversibilității timpului, imaginea credincioasă a marilor noștri oameni de cultură și știință. Înainte de a privi în ea însăși sculptorița a privit în ochii acestor personalități, în ființa lor lăuntrică, și a căutat să ni le povestească cu de-amănuntul, nepermițîndu-și să

se depărteze cu nimic de înfățișarea lor exterioară. Îi regăsim în expoziție, așa cum i-au știut contemporanii, pe Creangă și Sadoveanu, pe N.D. Cocea și George Bacovia, pe Ion Vinea și Steriadi, pe Vasile Pârvan și prof. Cantacuzino, pe Mihai Popescu și Maria Filotti... Dar Milița Petrașcu nu a urmărit un fizionomism riguros și rece, ci i-a comentat cu căldură, cu o febrilă sete de cunoaștere a esențelor omenești: Creangă, masiv și bonom, are o gravitate ușor profesorală, pentru că artista n-a văzut în el doar povestitorul mucalit, ci însuși spiritul meditativ și omenia țaranului român; Sadoveanu, cu toate moliciunile severe ale chipului săpate în marmură, aduce ceva din monumentalitatea naturii de atîtea ori descrise de el; N.D. Cocea are pe chip un zîmbet subțire, ușor malițios, abia schițat, în timp ce Bacovia poartă cu sine o tristețe meditativă, omenească, necopleșitoare; Ion Vinea, cu trăsăturile sale fine, spiritualizate, stă alături de

un Steriadi bonom și pus pe glumă. Oameni, oameni cu gîndurile pulsînd parcă sub frunte, cu ochii aprinși de viață — ne privesc din piatra și bronzul urcate pe socluri, și sentimentul acestor prezențe umane vii nu te părăsește o clipă în sala de expoziție. Iar deasupra tuturor, dominînd parcă prin vigoarea și forța expresiei, zîmbînd din sclipirile ochilor, figura de baladă populară a lui Brâncuși. Milița Petrașcu i-a fost elevă cinci ani, între 1919 și 1924, după ce trecuse prin alte mari ateliere ale epocii — al lui Berman Gütner, Bourdelle, Matisse; și sub semnul acestei filiații spirituale artista își va căuta propriul său drum, propria sa vocație. S-a mai spus, și nu o dată, că într-o epocă în care sculptura își experimenta cele mai neașteptate și mai contradictorii modalități de comunicare, Milița Petrașcu a avut tăria de a rămîne credincioasă sie însăși, de a nu-și trăda modul propriu de exprimare. Ea și-a continuat, cu calmul pe care ți-l dă numai seriozitatea propriei

Ion PACEA: „Păsări”



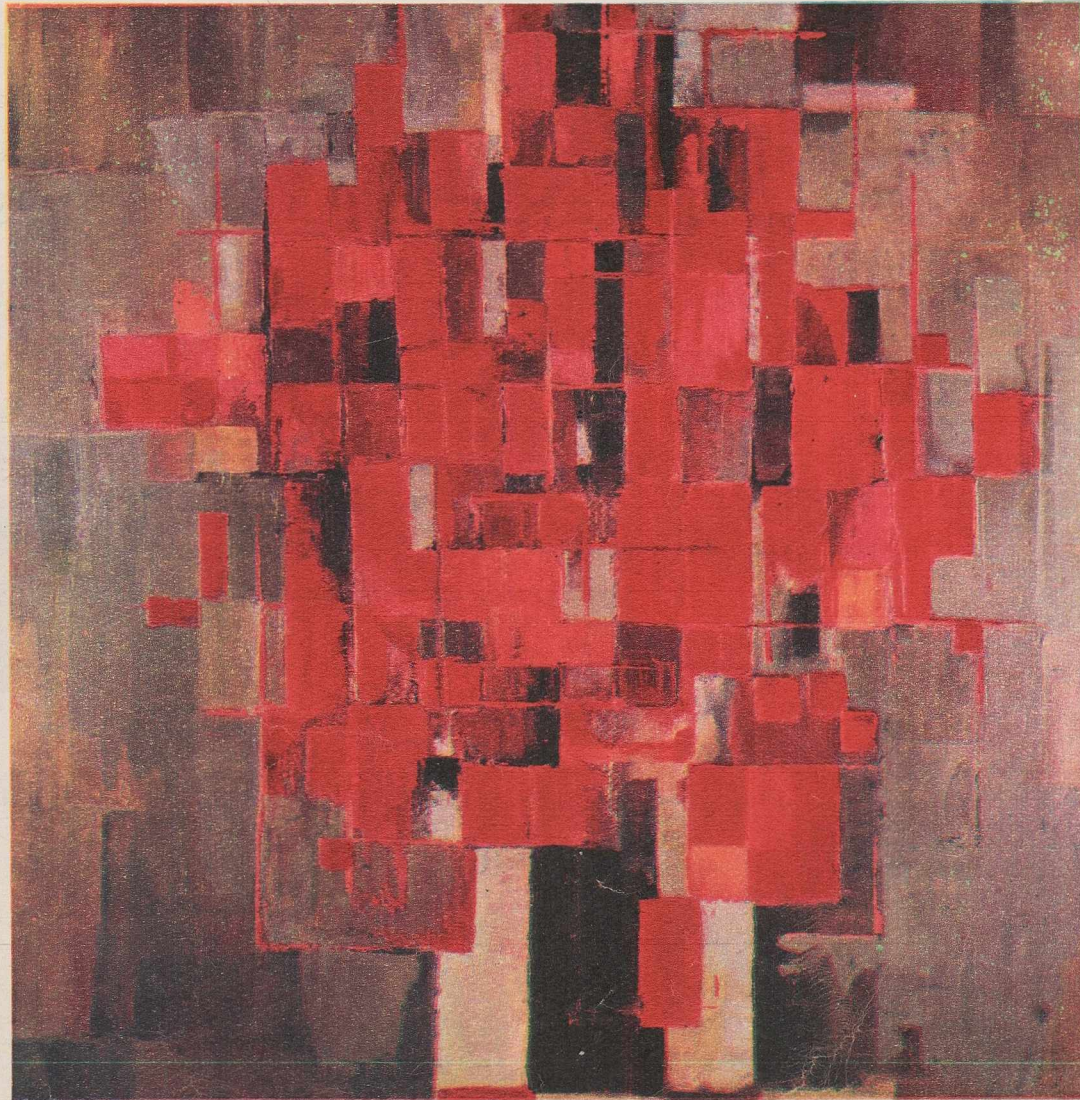
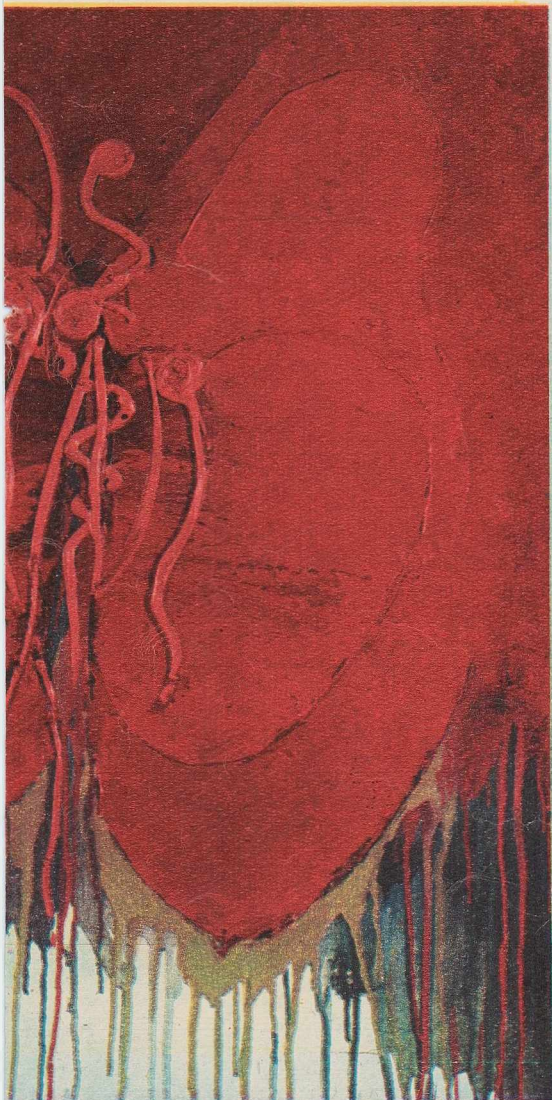


◀ Ion PACEA: „Peisaj“

opțiuni, portretistica sa inteligentă și sensibilă. Și toată această retrospectivă a artei sale — care ne plimbă de prin anii 1926 pînă azi, deci de-a lungul a peste 40 de ani — ne-o arată pe sculptorița căutînd fără odihnă în străfundurile sufletului omenesc și silind materia să se însuflească. Că Mihaela Petrașcu poate stăpîni cu siguranță și alte mijloace de comunicare plastică, că poate apela fără ezitări ale daltei la expresia concentrată și la stilizarea laconică, o dovedesc și torsurile în marmură, și sculpturile în lemn («Înger», «Idolul»), și acel brâncușian «Pește» ori acea «Stea nordică» visătoare și plină de poezie, cu pleoapele și pletele grele, cu fruntea largă.

Dovada făcută, sculptorița s-a reîntors la portretele ei, dîndu-ne, în ultimii ani, un Ion Vineanu, un Victor Eftimiu, un Maxy, modelați cu o vigoare ce reconfirmă tinerețea ei spirituală.

Două din lucrările — fără titlu — ale lui Vincențiu GRIGORESCU



zile și nopți printre crescătorii de reni

Reportaj special pentru «FLACĂRA»
de A. BINKOWSKI — ziarist polonez

Potrivit programului, la ora prânzului ne aflam pe aeroportul din localitatea Cerski — situată în apropiere de vărsarea fluviului Kolîma în Marea Siberiei Orientale — pentru a ne continua călătoria în tundra siberiană. Urma să plecăm cu elicopterul «Kolîmtorgului», organizația comercială locală, și în compania directorului acestei întreprinderi.

Vîntul urla și șuiera, spulberînd zăpada în vârtejuri. La marginea terenului de aterizare — pe care erau înșirate de două ori mai multe avioane decît într-o zi de mare trafic pe aeroportul din Varșovia — se afla gata de plecare și elicopterul nostru. Ca toate navele aeriene ale serviciului polar era vopsit în dungii roșii și ruginii, pentru a fi mai vizibil în mijlocul pustiului alb în caz de aterizare forțată.

În elicopter era un frig cumplit. Puțin timp după decolare, Sașa Poleakov, însoțitorul nostru, a scos din servieta lui de piele de porc un bidonaș cu alcool. Am tras amîndoi cîte o dușcă, a băut și directorul «Kolîmtorgului».

Dedesubtul nostru se întindea un deșert alb, pătat numai pe alocuri de liniile negre ale unor arbori firavi, presărat cu coline de aspect ciudat, cu mici lacuri formate în depresiuni și marcat de linia ondulată a fluviului Kolîma care dispărea și reapărea în cîmpul nostru vizual. Deodată am început să coborîm brusc și am aterizat pe zăpadă, printre niște arbuști pitici.

ELANI PENTRU CANTINĂ

Trei tineri în cojoace, nerași de o săptămînă, se învîrteau lîngă un cort. Am aflat că erau slujbași ai aeroportului din Cerski, plecați în tundra cu o misiune specială: pregătirea unei rezerve de carne pentru cantină. Colegii lor de pe elicopterul nostru voiseră să le facă o vizită și să vadă cu acest prilej ce realizaseră. Rezultatele erau bune: în cinci zile vînaseră patru elani; cantina avea asigurate circa 1 000 kg de carne. «Anul acesta stăm bine cu elanii» — mi-a spus directorul «Kolîmtorgului» cînd ne-am reluat locurile în elicopter. Între timp

se făcuse parcă și mai frig și Sașa Poleakov a recurs din nou la bidonașul din servieta lui de piele de porc.

RUBLĂ CU RUBLĂ

Pămînturile deasupra cărora zburam aparțineau unui sovhoz ce se întindea pe 87 000 km². Cîți oameni aveau? Directorul sovhozului, un iakut în vîrstă de 24 ani, și-a dat multă osteneală să-mi explice situația economică a gospodăriei, dar n-a știut să răspundă precis la întrebarea mea. Îl interesau numai cifrele privitoare la balanța forței de muncă, adică: capabili de muncă — 748, salariați — 600. Cu ce se ocupau ei? Aflînd răspunsul — mi-am spus — vom fi mai aproape de adevăr decît lăsîndu-ne legănați de legendele care fac din lakuția exclusiv o țară a diamantelor și a aurului deși, într-adevăr, în subsolul ei aceste bogății și multe altele se găsesc din abundență.

Se îndeletnicesc membrii sovhozului cu agricultura? Pe pămînturile înghețului veșnic o asemenea ocupație nu ar

fi prea rațională. De altfel, în întreaga lakuție (peste 3 milioane de kilometri pătrați) suprafața însămîntată reprezintă un procent atît de mic, încît ar trebui să fie exprimat printr-o cifră precedată de două zerouri, de o virgulă și de încă un zero. În schimb la fiecare al doilea locuitor al lakuției revin mai mult decît un ren, cîte o vacă, iar la fiecare al treilea — un cal. Din o sută de iakuți unul este vînător de profesie. Acești vînători au livrat într-un an 17 000 de zibeline, plus un număr mare de vulpi albe, hermine și jderi.

Cînd l-am rugat pe directorul sovhozului să-mi vorbească despre animalele ale căror blănuri împodobeau cîndva mantiile regale, a făcut o strîmbătură. Cauza grimasei era cuvîntul «rentabilitate», unul din termenii cei mai des folosiți în prezent. Deși pentru un laic lucrul pare de neconceput, cheltuielile necesitate de obținerea blănii unuia dintre aceste animale sînt foarte mari în comparație cu venitul realizat. În schimb, o afacere fabuloasă o reprezintă renii. Nu au nevoie de nici o îngrijire:

Renii — o producție ce aduce sută la sută beneficii.





Experiența îi ajută pe vânătorii din tundră să dejoace toate viclășugurile animalelor cu blănuri scumpe.

de la naștere și pînă la moarte viețuiesc sub cerul liber, fără să le pese de arșița din scurta perioadă de vară și nici de frigul cumplit al iernii. În afară de salariile păstorilor și de costul transportului cărnii cu avioanele închiriate la «Aeroflot», această producție nu suportă nici o cheltuială, iar beneficiul este exact de sută la sută. Sovhozul posedă în prezent 42 000 reni, din care sînt sacrificate anual cel puțin 6 000 capete. «În curînd începe perioada tăierii» — ne-a spus directorul. Fără carne de ren viața nu există pentru iakuți.

ULTIMELE IRANGURI

«În curînd vom trece la tăiere» — ne-a anunțat directorul «Kolimorgului», cînd elicopterul a aterizat din nou. Folosise exact cuvintele directorului sovhozului. Problema sacrificării apropiate a renilor absorbea gîndurile tuturor.

În jurul nostru se aflau răsîndite în dezordine iranguri acoperite cu zăpadă. De pe o colină coborau săniuțe cu copii ca niște ghemulețe de blană. Stratul subțire de nea, străpuns ici-colo de tulpinile înghețate ale ierburilor, se întindea la nesfîrșit.

Am dat la o parte pielea care acoperea intrarea celui mai apropiat irang. În interior se mai afla un alt irang, mai mic — casa propriu-zisă. În jurul sobitei

de tablă, încinsă pînă la incandescență, ședeau femei îmbrăcate în piei de reni; pe lîngă ele se învîrteau cîțiva copii. Ne-am așezat lîngă sobă. O bătrînă cu fața zbîrcită și părul negru, drept ca sîrma, fuma o țigaretă «Bielomor» înfipțită în pipă.

Nomadismul... Ceea ce fusese pentru mine numai o problemă teoretică, devenise ceva palpabil. De ce migraseră părăinții, bunicii și toți strămoșii acestor oameni, pînă în timpuri atît de îndepărtate încît urma lor se pierde în uitare? Explicația era simplă: pentru că această formă de viață era cea mai adaptată cerințelor economice, legate în țările Nordului de creșterea renilor. Turmele, păscînd înaintau și oamenii trebuiau să meargă după ele...

În legătură cu normalizarea vieții ultimilor crescători nomazi de reni din Nordul îndepărtat al Uniunii Sovietice au fost luate hotărîri importante. Conducta de gaz, lungă de 400 km, ce se construiește aici va schimba în cîțiva ani fața republicii, va contribui la o mare dezvoltare industrială. În același timp, în lakuția se ridică cel mai mare complex al industriei de construcții din Extremul Nord sovietic. Directorul sovhozului mi-a vorbit despre casele ce se construiesc pentru păstorii de reni, despre școlile, spitalele, cinematografele și alte instituții culturale ce le sînt puse

la dispoziție, despre hotelul, internatul, uzina electrică cu motor diesel ale sovhozului, precum și despre introducerea sistemului de lucru în schimburi, care îngăduie păstorilor care nu sînt «de serviciu» să se odihnească în orășel.

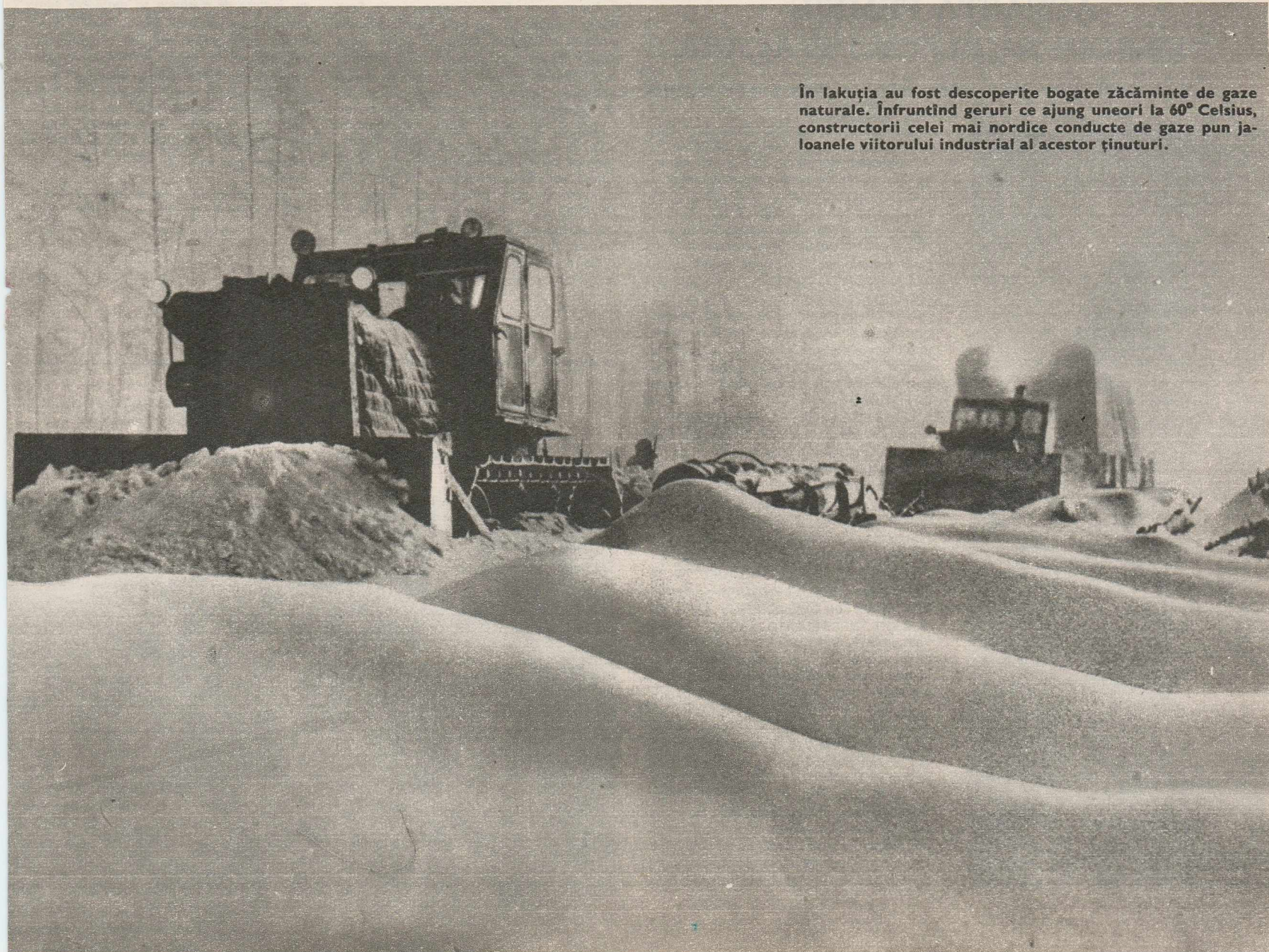
★

Un aparat de radio cu transistoare cînta în surdînă — localnicii, obișnuiți cu tăcerea zăpezilor, nu suportă prea mult zgomot. Lîngă noi se afla un sugăr înfășat în blană. Dacă acest copil va crește într-o casă de tip european, nu va mai fi tentat niciodată să revină în irang, deși pentru părinții și pentru toți strămoșii lui irangul a fost ceva tot atît de evident și de la sine înțeles ca existența soarelui, ca faptul că renii se nasc în februarie iar herminele nu pot fi prinse cu capcana dacă în tundră sînt prea mulți șoareci.

Am ieșit afară. Directorul «Kolimorgului» se îndrepta spre noi arătînd către elicopter. Se întuneca și trebuia să plecăm. Cîteva momente mai tîrziu cutia de tablă se desprindea de pămînt și se ridica vertical; apoi, făcînd o roată deasupra irangurilor, locuințele ultimilor nomazi ai Nordului, luă direcția Kolimskaja.

În elicopter era din nou un frig cumplit. M-am uitat cu recunoștință la Sașa, văzînd gestul liniștit cu care deschidea servieta lui galbenă...

În lakuția au fost descoperite bogate zăcăminte de gaze naturale. Înfruntînd geruri ce ajung uneori la 60° Celsius, constructorii celei mai nordice conducte de gaze pun jaloanele viitorului industrial al acestor ținuturi.



cotidiene

O rubrică nouă în revistă. Un titlu lapidar, în aparență fără adresă precisă, dar nelipsit de tâlc. Cititorul este solicitat să afle și să judece fapte, gesturi, atitudini și întâmplări în care sînt implicați oameni dar și «neoameni». În ce-i privește pe aceștia din urmă, nutrim speranța ca, treptat, să nu mai avem cu ce alimenta rubrica de față. Oamenii sînt aceia pe care vrem să-i înfățișăm în comportamentul lor cotidian.

Rugăm cititorii să ne comunice nu numai părerile lor dar și cazurile — pozitive sau negative — care merită a fi supuse opiniei publice prin coloanele rubricii: **COTIDIENE**.

ACEASTĂ FEMEIE TREBUIE SĂ PLECE DE-ACASĂ



Femeia din fotografie se numește Elena Menga și nu va mai putea locui în str. Săbăoan nr. 10, bl. R6, sc. 1, etaj 8, ap. 33. Va trebui să-și ia fetița (pe care o ține în brațe) și băiatul și să plece cu ei unde știe. Numai acasă să nu rămână. Nu o evacuează niște străini în spațiul cărora ar fi locuit, ci propriul ei soț, tatăl fetiței din fotografie, numit convențional om și răspunzînd la numele de Gheorghe Menga. Motivul? E greu de spus că nebunia, atîta vreme cît Menga lucrează la aeroportul Băneasa, dirijează avioanele prin radar și în asemenea funcții sînt folosiți numai oameni sănătoși tun, cu mintea zdravănă și nervii tari. Atunci?

În urmă cu cîteva luni Elena Menga s-a adresat redacției noastre solicitîndu-i sprijinul. Bunul ei soț o bătea de o snopea (era însărcinată și la fiecare bătaie putea să avorteze; poate că asta dorea și Menga), o bătea «științific», fără să lase urme, îi bătea băiatul (Elena Menga are un băiat din prima căsătorie, iar Gheorghe Menga are la rîndul lui trei copii din prima căsătorie), nu le dădea voie — soției și băiatului — să iasă din camera lor cînd se afla el acasă, nu le dădea bani etc., etc. Tiranul îi făcea viața amară numai și numai să o determine să plece (probînd aceeași perseverență ca pe vremea cînd s-a ținut de capul ei ca s-o convingă să se mărite cu el).

Atunci, în urmă cu cîteva luni, am avut îndelungi discuții cu Menga. A încercat tot timpul să se fofileze folosind toate mijloacele posibile — de la privirea voit smerită pînă la cele mai grosolane insinuări și calomnii la adresa soției. Singurul argument care părea să stea în picioare și pe care l-a invocat tot timpul a fost «lipsa de probe». Ce știu vecinii, ce a constatat sfatul popular, ce declară soția lui și băiatul, felul în

care discută cu subsemnatul nu sînt considerate de Menga probe. Pentru el singura probă valabilă ar fi — se pare — un certificat de deces...

Femeia trebuia să nască. Am preferat să nu scriem în revistă nimic și să mai discutăm cu Menga foarte deschis. Ceea ce am și făcut. Omul părea să înțeleagă. Într-un fel, și-a luat și obligația să înțeleagă. Femeia a născut. Menga s-a dus la maternitate cu un buchet de flori în mînă — că, deh! florile lasă urme, nu-s ca pumnii administrați după toate regulile artei, fără martori și după ceafă. Și după foarte puțin timp despotul a revenit la vechiile-i obiceiuri: își bate soția ca și înainte, nu-i dă bani; pentru a-i amări zilele și mai și, dar mai ales pentru a o gonî din casă, a mutat-o la el pe mama fostei soții.

Acesta e omul care dirijează avioane dar care nu-i capabil să-și dirijeze propria viață. În fapt el periclitază liniștea și existența unei mame îndurerate și a cinci copii. Tovarăși de la sfatul popular. de la aeroportul Băneasa, din blocul în

care locuiește familia Menga, interveniți! Nu stați cu mîinile în sin și chemați-l la ordine pe omul acesta care nu mai vrea să înțeleagă de vorbă bună.

Bazil DUNĂREANU

P.S. În momentul în care ne aflăm cu revista sub tipar, Elena Menga, încă o dată maltrată și gonită de acasă, ne-a adus o adevărată eliberată de Policlinica raională «N. Bălcescu» din care reiese că fetița suferă de encefalopatie infantilă (probabil din cauza traumatismelor suferite de mamă în timpul sarcinii), medicul recomandînd mamei o îngrijire permanentă. La această oră, Elena Menga prezintă din nou echimoze provocate de loviturile soțului legitim, care, potrivit spuselor ei, continuă s-o bată cu cruzime.

Cerem organelor în drept, în primul rînd Procuraturii raionale «N. Bălcescu», să intervină de urgență și să aplice de urgență legile.

CRIPTA CU BUCLUC

Nu încapă nici o îndoială că oamenii îi plîng în cimitire pe decedați. Ion Jugastru, un bătrînel liniștit, este însă de altă părere. El plînge, la cimitirul Belu..., trei bolți etajate ale unui viitor mormînt care trebuia să fie gata (potrivit notei de comandă nr. 296) la 30 noiembrie 1964 și care nu e gata nici azi.

Lucrarea a fost contractată de Emil Stancu (reprezentant al întreprinderii de prestări și servicii manuale de pe lîngă Sfatul Popular al Capitalei) contra sumei de 3 184 lei — 1 000 lei aconto. După acontare, clientului i s-a pus o condiție sui generis: vrei lucrarea? Aduci materialele de construcție. Omul a alergat prin oraș și a adus la cimitir nouă saci de ciment, două butoaie cu bitum, carton asfaltat, var, nisip, lemne și... pămînt. (Materialele au fost scăzute din suma de plată dar nu au fost calculate la prețul de cumpărare ci la prețul stabilit de Emil Stancu. Asta în paranteză.)

Într-o zi a picat la fața locului o inspecție inopinată a sfatului popular — un șef

contabil și doi ingineri. S-a constatat că materialele mai sus-pomenite și altele (ale altora) au fost dosite prin cavouri pentru a putea fi sustrate; în plus, comisia a conchis că cele trei bolți etajate sînt necorespunzătoare din pricina... economiei de materiale. Cei în cauză, în frunte cu directorul I.P.S.M., au fost destituiți dar nu înainte de a apuca să majoreze suma contractată în nota nr. 296 cu încă 1 950 lei. Drept care, după trei ani de așteptări, Ion Jugastru a primit în locul lucrării o somație de plată! La 8 aprilie 1967 a achitat această sumă, urmînd ca lucrarea să fie gata la 23 aprilie 1967. Nici azi nu este gata dar i s-a mai cerut omului un surplus de 1 300 lei! Motivul: noua direcție nu răspunde de sumele sustrate de vechea direcție...

Nu e timpul să se cînte prohodul acestei afaceri străinii? Și nu cumva «prima voce» ar trebui să aparțină Miliției economice?

Veronica RUSSO

DRUMUL MARIEI IORDAN



La Liceul nr. 39 din București a avut loc zilele acestea instalarea noului director, cu ocazia pensionării fostei directoroare Maria Iordan.

Despărțirea colegilor de Maria Iordan a însemnat o manifestare de simpatie și de prețuire pentru aceea care de peste 35 ani și-a dăruit întreaga pricepere, pasiune și putere de muncă nobilei misiuni de educatoare.

Cine nu o cunoaște în cartierul Balta Albă pe această inimoasă profesoară, om de o înaltă ținută morală, neobosit organizator, desăvârșit coleg? Seriozitatea, strădania, temeinicia cunoștințelor i-au deschis larg porțile vieții, iar prețuirea de care se bucură astăzi este binemeritată.

Relațiile sale de prietenie cu mulți

dintre foștii elevi de pe parcursul celor 35 ani de profesorat au rămas atît de trainice încît și în prezent vin mulți să-i ceară un sfat în problemele lor personale sau cel puțin trec s-o vadă din cînd în cînd. Maria Iordan a găsit în inima ei loc pentru fiecare membru din această uriașă familie formată din atîtea generații.

Acum, la capătul unei rodnice activități, Maria Iordan are un vis. Ar dori ca Liceul nr. 39 din Capitală, unde a funcționat ca directoroare atîția ani, să poarte numele profesorului ei, Gheorghe Țițeica, care a fost un eminent om de știință, un înflăcărat patriot, un corifeu al școlii matematice românești.

V. STAN

DOMNUL DE LA BUCUREȘTI

Elegant și spilcuit, Romulus Manta bătea străzile Brașovului în ipostază de «om mare» de la București, cu relații și soluții pentru orice. Cădea de pildă un copil; sărea galant să-l ridice, mama copilului afla că domnul e de la București și că o poate ajuta în orice. A ridicat copilul și o dată cu el cîteva mii de lei «împrumut», el urmînd s-o ajute «dezinteresat» la divorț, fiind prieten intim cu președintele tribunalului. Și apoi domnul de la București a dispărut. În general acesta a mai escrocat și alte femei: una semăna leit cu fosta lui soție moartă într-un accident stupid, alta semăna leit cu fosta logodnică moartă într-un acci-

dent stupid, alta semăna leit cu sora moartă într-un accident stupid. Etc., etc., etc. Știa omul — a declarat-o cu cinism — că femeile sînt sentimentale și mloase.

Astfel, la cei 25 de ani închisoare pe care i-a adunat cu trudă pentru escrocheriei de tot soiul s-au mai adăugat recent încă cinci.

Dar nu aceasta e problema principală. Ci, că în zilele noastre se mai găsesc oameni atît de naivi care să creadă în «puterile» și promisiunile primului venit, lăsîndu-se escrocați cu o seninătate condamnată.

I. GEORGESCU

A TUNAT SI I-A ADUNAT



Bulucea și Rățuleasca ...

Miliția. «Sînt Y 43. În Piața 1848 un grup de huligani turbură liniștea». «Sînt X 10. Intervenți și predați cazul Secției 7 miliție. Mă țineți la curent».

N-au trecut decît 4 minute și amintitul grup, de data aceasta mai puțin belicos, își face apariția la Secția 7. Protagonisti: Georgeta Rățulescu, A.L. și M.L. (minore), Radu Vranș și Florinel Bulucea. Ce făcuseră? Ah, o «nimica» toată după spusele Rățuleascai: se distrau, după miezul nopții, sub ferestrele unor bucureșteni pașnici. Adică răcneau canibalic, în sunetele false ale unei chitare, lăsînd impresia că se ciomănesc mai degrabă. Căpitanul Marian Simion îi legitimează. Și surprizele nu întîrzie să apară.

Georgeta Rățulescu avea deja emis mandatul de arestare, fiind condamnată la doi ani pentru furt și prostituție. E a doua condamnare pe care o suferă. Zimbea într-una, și cînd se uita la cele două surori (A.L. și M.L.) pufnea în ris.

— De ce rizi?

— Păi ce-or să se facă fără mine?...

Fără ea, care le luase în ale vagabondajului valori sub aripa-i «ocrotitoare»...

— De cînd o cunoști pe Rățuleasca?

— De azi! — a răspuns A.L. mimînd indiferență. Treceam spre casă și ne-am oprit așa, întimplător.

Cînd au venit E.L. și G.L., părinții fetelor, și au dat cu ochii de odrasle, au explorat în cor:

— Netrebnicele! De două săptămîni n-au

dat pe-acasă! Le-am căutat în tot Bucureștiul! Vai, vai, vai!

Fals, fals, teatral! Cum se face, părinți iubitori, că le-ați căutat în tot Bucureștiul dar ați omis să anunțați miliția? Nu cumva vă temeți că... le găsește?

— Chiar miine voiam să anunțăm...

Organele de miliție vi le-au găsit. În ceasul al doisprezecelea însă treziți-vă la realitate! E timpul să vă țineți fetele din scurt, să le obligați să învețe, să le ajutați să-și croiască un drum în viață, în sens invers cu cel apucat.

— Dumneata?

— Florinel Bulucea.

— Unde lucrezi?

— Sînt pensionat din motive de boală. Nu pot să muncesc.

— Dar să fii huligan poți?

Bulucea privi absent și superior peste noi.

— Întrebați-l — interveni căpitanul Simion — de cîte ori a fost condamnat și pentru ce?

Înrăitit acesta a fost condamnat de cinci ori pentru furt și acte de huliganism, însumînd trei ani de detenție. În închisoare a fost apt de muncă (și-a scurtat doar timpul de detenție) dar în libertate, nu... Ciudățenia e ratificată de decizia de pensionare nr. 945/1966 a Sfatului popular raional Tudor Vladimirescu. Nu mai propunem revizuirea ei: Bulucea e iar în pușcărie.

I. POPA

CADOU ÎN MĂRIME NATURALĂ

Mașina zboară tăind noaptea ca o săgeată. D.G.T. a înghițit două flacoane de Napoton. Este într-o stare gravă. Trebuie ajutată pînă la sosirea Salvării. Ofițerul de miliție îi dă primele îngrijiri. Apoi sinucigașa este transportată la spital. Milițianul redevine milițian și continuă investigațiile. «Neînțelegeri cu soțul» — spun vecinii. Cazul pare simplu. Dar intervin noi amănunte. P.T. i-a adus soției, de ziua ei de naștere, un cadou în mărime naturală: pe Ana Marinescu, pe post de amantă. Cadoul a prins glas cerîndu-i soției legitime să plece din propria-i casă după șase ani de conviețuire, deoarece ea a devenit stăpînă. După un an de bătăi, privațiuni și batjocoriri de tot felul, femeia, slabă, a recurs la sinucidere. Azi, datorită intervenției prompte a căpitanului Alexandru Topală, ochii care au văzut moartea văd viața. În aparență lucrurile s-au rezolvat. Dar nu putem omite cauzele

care au dus la acest act disperat, nu-i putem absolve de răspundere pe vinovați și nici pe cei care ar fi putut preveni tragica întîmplare. Atunci cînd Ana Marinescu a încercat să-i distrugă căsnicia, D.G.T. s-a adresat conducerii fabricii unde lucrează aceasta, cerîndu-i s-o «liniștească». I s-a răspuns: «E o stricată, știm, dar ce să-i facem?»

Nimic nu i-a cutremurat. O femeie vrea să răpească alteia soțul. Ei și? Aceeași femeie venită de pe stradă vrea s-o arunce în stradă pe stăpîna casei. Ei și? Și n-au intervenit. Au rămas impasibili. Nu s-au gîndit că legea o apără pe D.G.T.

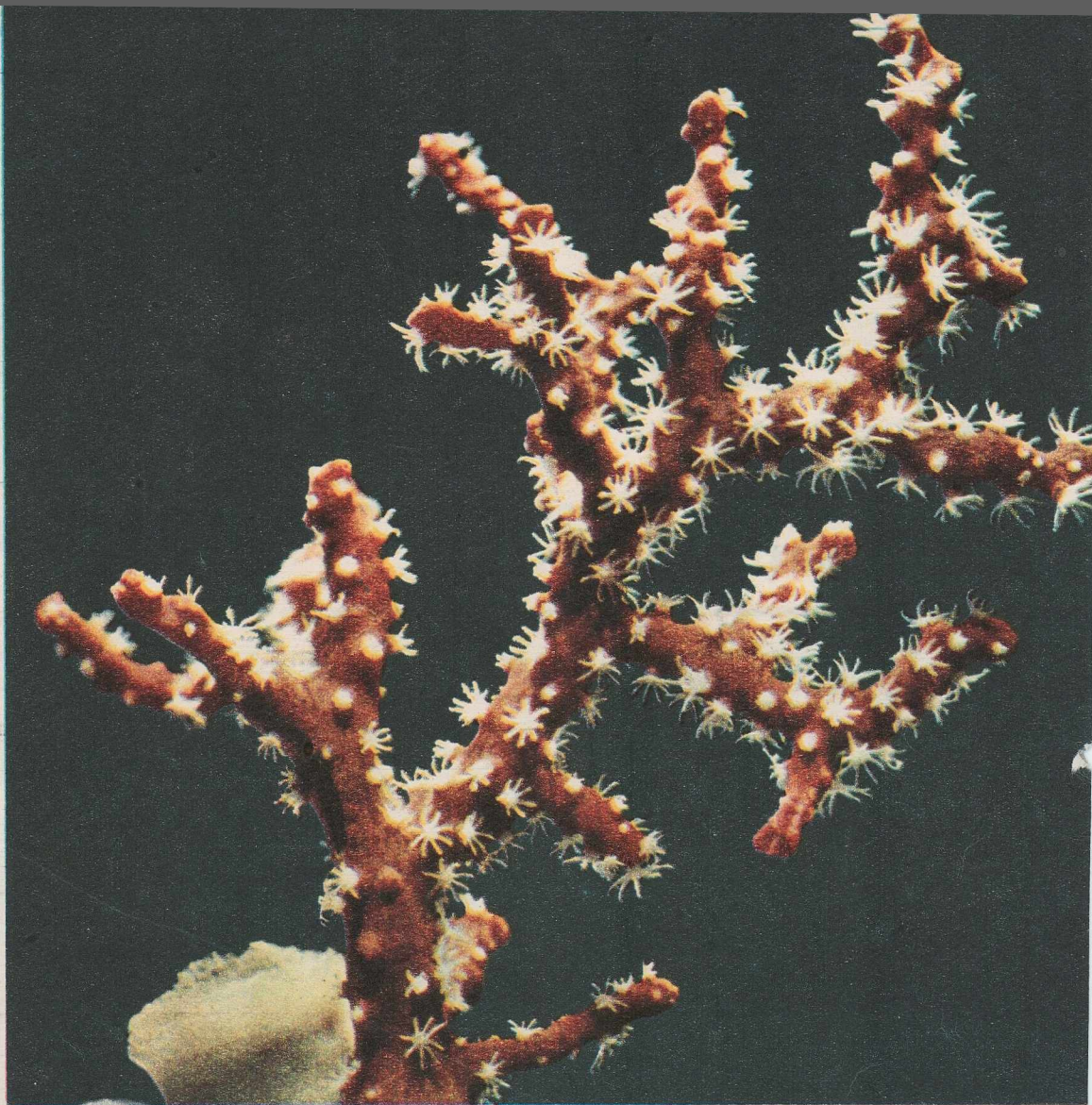
Oare tot atît de impasibili ar fi rămas dacă intrusa ar fi intervenit în viața lor? Dacă D.G.T. n-ar fi fost salvată, oamenii aceștia ar mai fi dormit azi liniștiți? Dar P.T., «podoaba» de soț, cum a înțeles să-și repare gestul criminal?

B. DUMBRAVĂ

FLACĂRA VARIETĂȚI

CÎND ÎNFLOREȘTE CORALUL

Pînă acum două secole coralul era considerat o plantă. Azi se știe că este un animal celenterat care trăiește în colonii arborescente. Scheletul de culoare roșie, trandafirie sau albă este îmbrăcat cu un strat cărnos pe care sînt fixați polipi. Ca să se hrănească, ei își deschid periodic «petalele» absorbînd microorganismele planctonului marin. Fotografia noastră vă prezintă spectacolul fascinant — care durează numai cîteva minute — al «înfloririi» unui coral roșu.



PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● Într-o școală primară din Courbevoie (Franța) a fost introdus un nou sistem pentru predarea gramaticii și a aritmeticii. Se folosește în acest scop un mic tren electric, la care — pentru gramatică — locomotiva reprezintă *predicatul*, conductorul este *subiectul* iar restul vagoanelor înfățișează *complementele*. Pentru aritmetică vagoanele se

transformă în cifre, oferind elevilor un mod plăcut de a învăța cele patru operațiuni de bază ale socotitului.

● Predecesorul omului pe pămînt, *australopitecul*, n-a trăit acum un milion de ani, cum se credea pînă acum, ci mult mai înainte. Aceasta este concluzia unor savanți americani în urma dovezilor produse de profesorul Bryan Patterson de la

Universitatea Harvard, care a descoperit în apropierea lacului Rodolpho din Kenya brațul unui australopitec vechi de 2,5 milioane de ani.

● Institutul național de cercetări agronomice din Franța a constatat că algele albastre, care se pot cultiva oriunde în bazine cu instalații foarte simple, conțin de zece ori mai multe proteine decît

grîul. Ele mai conțin glucide, lipide, precum și vitaminele A, B₁, B₂, B₆ și B₁₂, ceea ce înseamnă că o rație de 90-100 grame din acest nou produs alimentar poate asigura necesarul zilnic de nutriție al unui om. Se crede că acest nou aliment numit «Spiralina» va constitui baza hranei de viitor a omenirii.



UN ORAȘ DE VÎRSTĂ PATRIARHALĂ

Azovul, unul dintre cele mai vechi orașe ale U.R.S.S., a împlinit de curînd 900 de ani.

După instaurarea puterii sovietice, orașul s-a dezvoltat impetuos. Actualul Azov este un important centru industrial, în care sînt concentrate uzine constructoare de utilaj greu, un șantier de construcții navale, o fabrică de ciorapi și numeroase alte întreprinderi. S-au construit noi cartiere de locuințe, școli, hoteluri, cinematografe.

Fotografia noastră prezintă una din porțile vechii cetăți Azov, punct de atracție pentru numeroși turiști.

MADRAS:

viața nu depinde numai de muson

— însemnări de călătorie —

de Viorel LUPU

«Musonul aduce pîine», un proverb ce se aplică întregii Indii. Numai cine a văzut cum arată pămîntul ars de nemiloasa dogoară a soarelui poate să-și închipuie ce aduce sau refuză ploaia în această țară.

Ce se întreprinde în India pentru ca viața să nu mai atîrnie de muson, pentru ca întinderile pîrjolite de soare să devină roditoare? Scrise cu prilejul unei călătorii în statul Madras, însemnările de față consemnează, printre alte aspecte ale vieții din India contemporană, eforturile susținute ce se depun în lupta împotriva secetei.

Am ajuns la Madras, marele centru portuar din sud-estul Indiei, în ajunul începerii sezonului ploios. Caleidoscopic, imagini dintre cele mai diverse legate de acest popas îmi revin în amintire.

...Văd parcă din nou tarabele acelea scunde, răspindite pînă departe, încărcate cu fructe exotice, alături de care, într-o luxuriantă dezordine, obișnuitele obiecte de bazar se învecinau cu piei de reptilă și sculpturi în lemn parfumat de santal, iar armele albe — de la pumnal la iatagan — cu țesături de mătase și cu tradiționalele statuete din fildeş sau jad, cu atîta migală lucrate. În jur, un furnicar de lume în mijlocul căruia negustorii ambulanzii își strigau marfa și imblinzitorii de șerpi cobra și de scorpionii își arătau arta.

...Revăd spectacolul de neuitat al șirului de mașini oprite de trecerea sacrelor vaci rătăcitoare. Revăd precupețul obișnuit să se bată «cu dinții și ghearele» pentru o rupie, cum cade în extaz cînd vaca binevoiește să-i facă pagubă, dîndu-i astfel semn că harul divin a pogorit asupra tarabei lui.

Aerul era uscat, aproape irespirabil, praful juca în zare. Natura întreagă era cuprinsă de o febră în care numai necunosătorul nu descifra semnele marii avanpremiere: se apropia prima ploaie a anotimpului ce aduce viață — epoca musonului.

Dar dacă India de ieri era cu adevărat «un dar al musonului», cea de azi devine din ce în ce mai mult un rod al muncii omului. Lupta împotriva secetei se numără printre obiectivele noului, a căror realizare se impune cu cea mai mare stringență. Iar arma folosită în această luptă are un singur nume — «irigația».

După cum o atestă vechile texte ale unor scrieri sacre indiene, în platoul Deccan din centrul Indiei irigarea solului a fost practică încă cu mii de ani

înainte. Sporadic, și într-un ritm foarte lent, s-au mai adăugat de-a lungul veacurilor cîteva noi rețele de canale. Lucrurile s-au oprit însă aici. Vechile sisteme nu erau durate pentru veșnicie. În timpul îndelungatei perioade de dominație colonială, problema fertilizării solului ars de secetă nu s-a bucurat de atenție. Urișe suprafețe de pămînt cultivabil au rămas abandonate. După dobîndirea independenței de stat, lupta pentru valorificarea unor terenuri cît mai întinse cu ajutorul irigației s-a impus în mod imperios în cadrul eforturilor pentru îmbunătățirea situației alimentare a Indiei.

Aici, la Madras, am avut prilejul să văd o hartă ce înfățișa plastic, pe fondul cărămiziu al ogoarelor, rețeaua de canale durate în ultima vreme. Ni s-a spus că locul bolului cu cocoșe care pune în mișcare roata cu palete ce împinge apa în orezării este luat în tot mai mare măsură de mijloace mecanizate. Problema extinderii suprafețelor irigate figurează la loc de frunte în cincinalele reconstrucției indiene. În anii ce s-au scurs de la dobîndirea independenței, aceste suprafețe au crescut cu peste 11 milioane de acri. Sînt primii pași, primele succese.

Am avut prilejul să cunosc nu numai orașul Madras, ci și regiunea din jurul acestui mare centru comercial de pe țărmurile Oceanului Indian. M-am îndreptat spre sud, parcurgînd aproape o sută de kilometri prin sate și cătune ca Navapur, Karapokam, Devaneri, Mahabau Puram și multe altele. India zilelor noastre a rămas — e drept — aceeași Indie a contrastelor, dar și o Indie în care se simte efortul net, vizibil, al omului de a-și croi cu mîinile lui o soartă mai bună.

La cîteva pași de altarele templelor în care bigoții aduceau ofrande divinități-

(Continuare în pag. 22)



SAMSONI ȘI DALILE

Denise Karen, o coafeză din Londra, a deschis recent un salon de frizerie pentru bărbați, cu firma «Samson și Dalila». Motivul biblic este — precum se vede — prelucrat pentru zilele noastre. Cele două tinere poartă la slujbă numele de Dalila I și Dalila II și, pe lângă serviciile obișnuite de ras, tuns, frezat, oferă clienților și cîte un cocktail. După cum se știe, Samson din Biblie își pierde o dată cu coafura și forța. Samsonii moderni nu riscă decît tarifele teribile de piperate ale originalei frizerii.



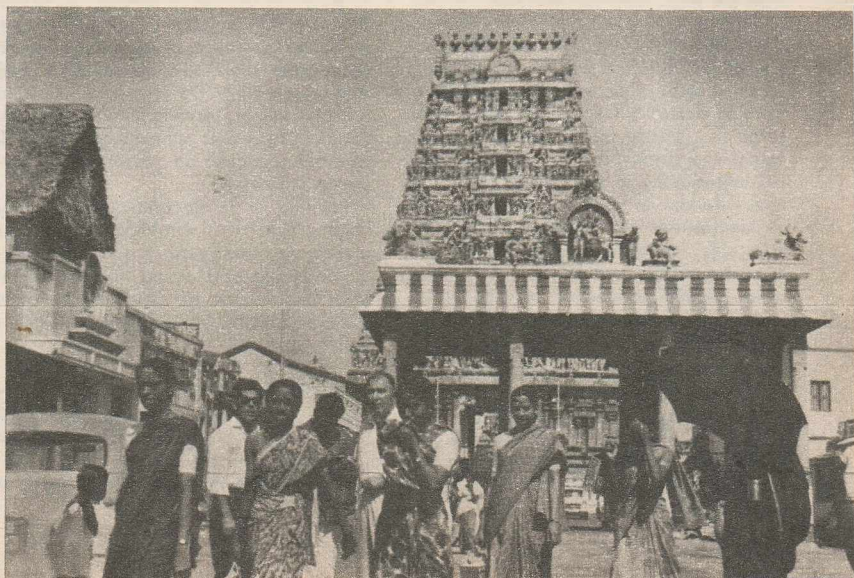
DISNEYLAND

Mickey Mouse — care de ani și ani farmecă, amuză și înduioșează fără discriminare de vîrstă — este cel dintîi și cel mai celebru din galeria de personaje plămădite de sculptoarea fantezie și de umorul celui ce a fost Walt Disney. De aceea, vorbindu-se de întreaga lui creație, se spune că a clădit un imperiu pornind de la un șoricel. Un imperiu fabulos al voioșiei și tineretii veșnice, cu o «capitală» pe măsura lui: parcul californian de distracții Disneyland.

...30 de hectare în cuprinsul cărora visul devine realitate, un adevărat paradis al celor care cred în basme. O țară de feerie în care te poți întîlni cu Albă-ca-Zăpada însoțită de credincioșii ei pitici, cu Alice în a sa țară a minunilor și cu Tom Sawyer, poți face o vizită în castelul Frumoasei din Pădurea Adormită sau te poți aventura, după o călătorie pe Mississippi, într-o junglă populată de elefanți, crocodili și cimpanzei, poți în sfîrșit zbura cu racheta în Lună sau coborî cu submarinul în adîncurile oceanului.

Vehiculul anacronic din fotografia noastră îi va duce pe micii săi pasageri într-o călătorie peste timp, înapoi cu o sută de ani, vor putea vizita un «saloon» și cunoaște căutătorii de aur. Este încă una din nenumăratele atracții care au făcut din Disneyland (care, trebuie să amintim, reprezintă și o îndrăzneată realizare tehnică, totul fiind pus în mișcare de sisteme electronice) un adevărat magnet pentru turiștii de toate vîrstele.

Templul hindus Mylapore.



Știați că, după aprecierea specialiștilor, zgomotul excesiv din marile metropole face mai multe victime decât accidentele de automobil? Printre sunetele cele mai periculoase — care deși nu se aud pot ucide cu ușurință un om — sînt infrasunetele, al căror studiu sistematic a început abia în ultimii ani. Pentru a le produce este nevoie de...

un fluier pentru GARGANTUA

DE VORBĂ CU ING. MIRCEA GRUMĂZESCU, SECRETARUL ȘTIINȚIFIC AL COMISIEI DE ACUSTICĂ A ACADEMIEI, ȘI CONF. UNIV. ING. AURELIAN STAN



Totul a început în acest laborator din Marsilia, unde s-au petrecut fapte (la început) inexplicabile, demne de a figura într-un roman științifico-fantastic.

La Marsilia există un complex de laboratoare unde, încă de la sfîrșitul războiului, o echipă de cercetători condusă de prof. Gavreau studiază diferite probleme de acustică. La început temele abordate erau dintre cele mai obișnuite: studiul sunetelor, al ultrasunetelor, construirea unor puternice generatoare acustice și altele. Cercetările s-au desfășurat în... liniște, pînă cînd lângă laboratoare s-a construit o fabrică. Unul dintre laboratoare se afla cam la o sută de metri de ea, iar cînd fabrica a început să funcționeze s-a remarcat un fapt de neînțeles: cercetătorii din vecinătatea ei nu mai puteau munci. Oboseau repede, nu-și puteau concentra atenția, iar o simplă operație de adunare devenea mai dificilă de rezolvat ca altă dată o ecuație cu numeroase necunoscute!

Oamenii de știință și-au dat seama că sursa acestor tulburări e fabrica. Dar de ce? S-au gîndit la ultrasunete, au instalat detectoare, dar nu s-a constatat nimic special. Atunci poate că e vorba

de radiații radioactive, au spus unii... Alții s-au gîndit la influența cîmpului electromagnetic, la curentul electric foarte puternic utilizat în fabrică. S-a cercetat totul. Nimic. Într-o zi, prof. Gavreau, venind în laborator, se apropie de pereți, puse mîna și-și dădu seama că vibrau abia perceptibil. De fapt totul vibra în încăpere. S-au întreprins imediat cercetări. Concluzia: vinovate erau infrasunetele produse de... sistemul de ventilație al fabricii.

Pornind de la efectele biologice constatate, specialiștii din Marsilia au inițiat o serie de investigații în domeniul practic nestudiat pînă atunci al infrasunetelor, laboratorul lor devenind un mare centru științific în această specialitate a acusticii.

DACĂ AM AVEA UN PIAN CU O CLAVIATURĂ ENORMĂ...

Dar ce sînt infrasunetele, prin ce se

deosebesc ele de celelalte sunete? La întrebarea noastră ne răspunde inginerul Mircea Grumăzescu, secretarul științific al Comisiei de acustică a Academiei:

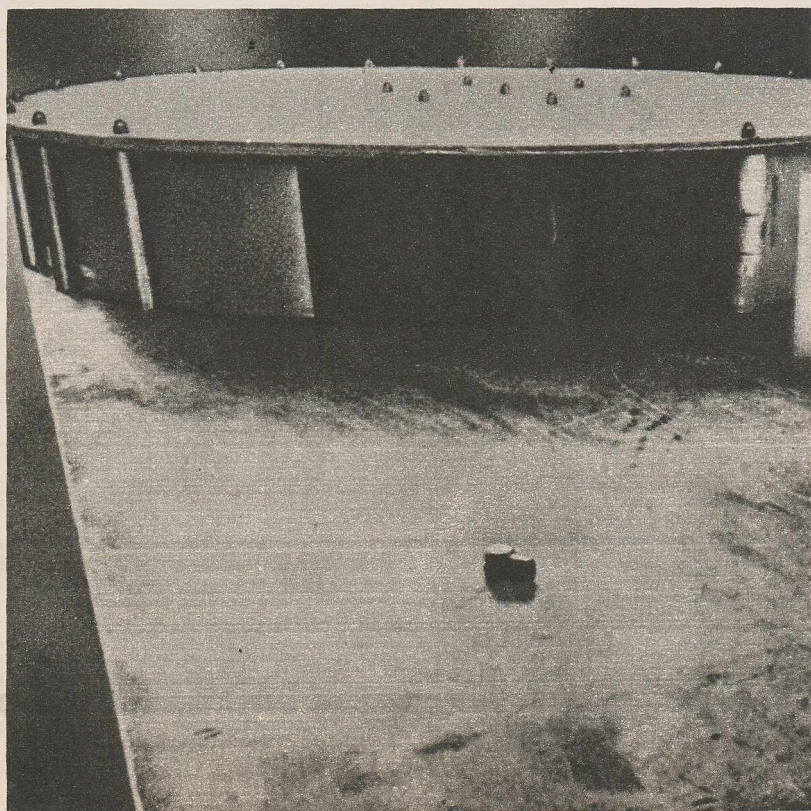
— Cred că mai întîi ar trebui să vorbim despre sunetele îndeobște cunoscute. În general, sunetul este o vibrație a particulelor unui mediu capabil să producă o senzație auditivă. După cum se știe, el se propagă sub formă de unde numai în medii elastice, adică în gaze, lichide sau solide. În vid nu se propagă. Spuneam că vibrațiile pe care le numim sunete pot produce senzații auditive. Nu toate însă pot fi percepute de urechea noastră, ci numai cele care nu au o frecvență mai joasă de 16 Hz (16 Hz = 16 oscilații pe secundă) și nu mai înaltă de circa 20 000 Hz. Cele ce trec peste această limită sînt ultrasunetele. Noi nu le putem auzi, dar unele animale (cîinii, liliecii, delfinii etc.) le

percep. Ultrasunetele sînt astăzi binecunoscute, își găsesc utilizări din ce în ce mai largi în știință și în industrie. Sunetele care coboară sub 16 Hz de asemenea nu pot fi auzite cu urechea omenească, ele au unele proprietăți particulare și se încadrează în domeniul infrasunetelor.

Așadar, dacă ne-am închipui un pian uriaș, a cărui claviatură s-ar prelungi foarte mult spre stînga, apăsînd pe cîte o clapă s-ar auzi sunete din ce în ce mai joase, apoi... nimic, deși sunete vor continua să fie emise. La un moment dat, «cîntînd» la un asemenea pian imaginar, în cea mai deplină liniște, pianistul va avea senzații asemănătoare celor observate de cercetătorii din Marsilia. Iar dacă nu va fi prudent, va putea produce, lui și altora, accidente dintre cele mai grave.

— Din punct de vedere fizic — ne

Acest fluier neobișnuit, în ciuda diametrului său (un metru și jumătate!), are un aspect destul de pașnic. Și totuși dacă... un uriaș s-ar apuca să sufle în el, atunci cînd sunetele ar ajunge la frecvența de 6-7 Hz ar ucide orice vietate din jur. Fluierul obișnuit din primul plan pune mai bine în evidență dimensiunile aparatului.



atrage atenția conf. univ. Aurelian Stan de la Institutul politehnic «Gheorghe Gheorghiu-Dej» din București — toate sunetele, de la cele mai joase dintre infrasonete și pînă la ultrasunetele de frecvențe foarte ridicate sînt același lucru. Nu există nici o diferență între ele.

— Totuși?...

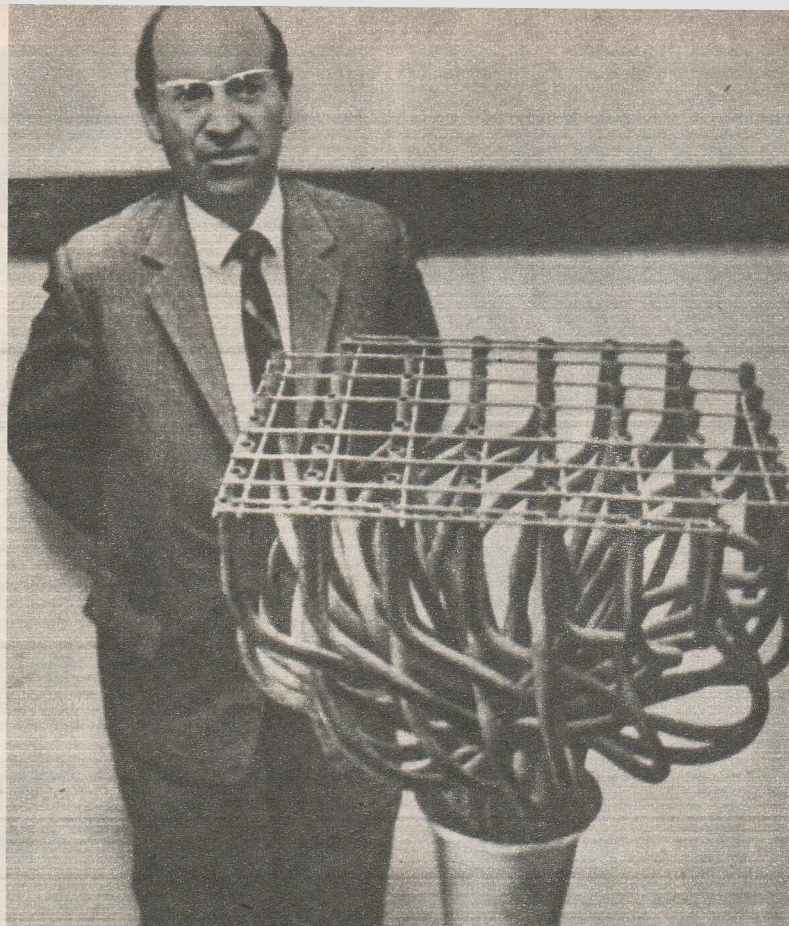
— Deosebirea constă în modul de percepere și în efectele lor. Sunetele obișnuite sînt recepționate de ureche. Infra și ultrasunetele sînt sesizate de aparate speciale, iar cînd e vorba de corpul omenesc — de organe diferite.

PLUTIM ÎNTR-O MARE DE SUNETE

Astfel se explică și faptul că nu numai oamenii cu auzul normal sînt deranjați de zgomote, ci și cei lipsiți de auz. Un surd aflat într-un mediu foarte zgomotos nu aude, desigur, nimic. Dar curînd se observă și la el o stare de inhibare generală, de oboseală, fenomene psihice și chiar fiziologice datorate «abundenței» de zgomote. Căci «auzim» nu numai cu urechea, ci și cu o parte a sistemului osos, cu pielea, cu scoarța cerebrală, cu mușchii, de fapt cu întregul organism.

— În acest sens — ne relatează ing. M. Grumăzescu — este interesantă experiența unui medic francez. El a așezat un om într-o cameră complet izolată fonic, o cameră «surdă», de unde putea scoate afară numai mîna, care era supusă acțiunii unor zgomote produse de un difuzor. După un timp omul a început să obosească de parcă s-ar fi aflat cu tot capul în centrul acelor zgomote, pe care însă — repet — nu le auzea! Nu le auzea cu urechea, dar le sesiza epiderma palmei...

— Întregul nostru corp — adaugă conf. A. Stan — este cufundat într-o



«Macaroanele» profesorului Gavreau reprezintă de fapt un «far acustic» original, menit să asigure directivitatea fasciculului sonor.

mare de sunete, fiecare organ sesizînd unele sau altele. Urechea — pe cele din domeniul audibil; pielea e mai sensibilă la ultrasunete care, dacă sînt puternice, îi pot provoca un fel de arsuri. Scoarța cerebrală este afectată mai ales de infrasonete. Se întîmplă ca în optică: undele luminoase sînt folositoare, cele ultraviolete sau infraroșii — în unele cazuri — dăunătoare.

Prof. Gavreau a observat că în laboratorul său din Marsilia zidurile «tremurau» abia perceptibil sub acțiunea unor sunete extrem de joase. Cînd a construit un aparat de produs infrasonete — un fluiet asemănător celui utilizat de polițiști dar cu respectabilul diametru de 1,5 m — și l-a pornit cu moderație, zidurile laboratorului au crăpat, în buzunarele laboranților vibrau toate obiectele, iar mulți dintre ei au avut tulburări digestive. Dacă un uriaș ca Gargantua s-ar fi apucat să sufle în acest fluiet atunci cînd ar fi ajuns la o frecvență de aproximativ 6-7 Hz, ar fi ucis pur și simplu pe oricine i-ar fi stat în cale. Căci această frecvență este cea mai nocivă dintre toate.

— Acționînd asupra diferitelor obiecte — ne spune conf. A. Stan — de pildă asupra unei clădiri, infrasonetele pot produce fisurări ale zidurilor sau chiar deteriorări mai grave, ca urmare a apariției fenomenului de rezonanță. În ceea ce privește omul, se întîmplă cam același lucru. Cum fiecare organ, fiecare ligament are frecvența lui proprie, vibrațiile infrasonetelor le pot pune în rezonanță, astfel încît să le afecteze foarte grav.

ASTENIA, UN «PRODUS» AL INFRASUNETELOR?

De fapt, «marea de sunete» în care sîntem tot timpul cufundați din cap pînă în picioare nu este formată din sunete pure, ci dintr-un amestec — un adevărat «cocteil» sonor. În ceea ce numim «zgomotul străzii», de pildă, aparate speciale de analiză vor detecta sunete plăcute urechii și altele supărătoare. Dar în afară de ele vor deosebi și nenumărate altele din gama celor ce nu sensibilizează timpanul, adică infra și ultrasunete.

După părerea unor specialiști, feno-

mele de astenie (caracteristice mai ales cetățenilor) s-ar datora tocmai infrasonetelor prezente în amalgamul de zgomote în care trăim. Aceasta, de altfel, l-a determinat pe ing. dr. B. Johansson, directorul Laboratorului de audiologie al faimosului Institut «Karolinska» din Stockholm, să estimeze că «zgomotul excesiv din marile metropole face mai multe victime decît accidentele de automobil... Fondul zgomotos al orașelor, peste care se suprapun zgomotele incidentale, irită auzul, zdruncină sistemul nervos, provoacă oboseală, ridică tensiunea, scade puterea de muncă a individului și afectează calitatea muncii».

Cum apar infrasonetele? Cine le produce? Desigur, omul le poate obține în laborator, la dorință, dar pentru acestea are nevoie de instalații speciale. În laboratorul prof. Gavreau din Marsilia, pe lângă «fluietului» amintit, s-a construit și un uriaș tub de orgă pentru producerea de sunete extrem de joase. Tubul are aproape înălțimea unui bloc de 9-10 etaje și «muzica» lui poate produce adevărate ravagii.

— Infrasonetele mai sînt produse și involuntar, ca rezultat al activității omului sau în natură — ne spune conf. A. Stan. De pildă, motoarele diesel, instalațiile de ventilație și, în general, mașinile cu turații joase, rularea autovehiculelor, motoarele avioanelor generează zgomote care cuprind în ele și infrasonete de frecvențe diferite. Deci, practic, infrasonetele sînt componente ale acestor zgomote. Cercetătorii francezi au descoperit că atunci cînd bate vîntul mistral apar infrasonete cu o frecvență de 0,6 Hz, care pot pune în pericol clădiri care se află la o distanță de cîteva zeci de metri unele de altele și care formează astfel un fel de «cutii de rezonanță» uriașe. Și chiar dacă nu au de suferit casele, locatarii lor dau semne de oboseală, de tensiune nervoasă.

PRONOSTICUL CUTREMURELOR

— Între propagarea ultra și infrasonetelor există o mare diferență — subliniază conf. A. Stan. Sunetele, cu cît sînt

mai acute cu atît suferă o atenuare mai mare atunci cînd se propagă într-un anumit mediu. De aceea o explozie auzită de la distanță mare este percepută doar ca un sunet «cufundat», căci sunetele acute și ultrasunetele se pierd, rămîind doar cele joase și infrasonetele. Acestea din urmă străbat distanțe foarte lungi, mai ales prin mediul solid, prin sol. Astfel, cu ajutorul lor se pot detecta exploziile nucleare care au loc la depărtări extrem de mari. Tot datorită infrasonetelor se pot detecta și fenomenele seismice, rupturi ale scoarței care produc cutremure de pămînt.

— Deci pot fi folosite la pronosticarea cutremurelor?

— Deocamdată sînt utilizate la detectarea lor. Mîine, cine știe, poate că se vor găsi mijloacele tehnice și pentru sesizarea din vreme a cutremurelor posibile, cu ajutorul infrasonetelor produse în timpul mișcărilor scoarței.

Cercetarea infrasonetelor este abia la începuturile ei. Aceasta nu pentru că existența lor n-ar fi fost cunoscută, ci pentru că sînt mai greu de cercetat și de utilizat. În privința unor aplicații în folosul omului, pînă acum nu s-a făcut prea mult, dar se cunosc efectele lor nocive, ceea ce nu înseamnă puțin lucru.

— Pentru a produce infrasonete utilizabile în scopuri practice — ne spune ing. M. Grumăzescu — ar fi necesare intensități foarte mari, care se obțin cu o aparatură voluminoasă și costisitoare. În timp ce ultrasunetele pot fi dirijate ca un fascicul de lumină, deoarece au lungimi mici de undă, infrasonetele — care au lungimea de undă foarte mare — pentru a putea fi înmănușate și dirijate ar necesita un generator cu un fel de difuzor cu diametrul de zeci de metri. De asemenea, instalația de captare ar trebui să aibă și ea un gabarit enorm. Dar aceasta nu este decît o piedică tehnică de moment; viitorul poate rezerva infrasonetelor aplicații în multe domenii, pe care încă nu le putem bănuși.

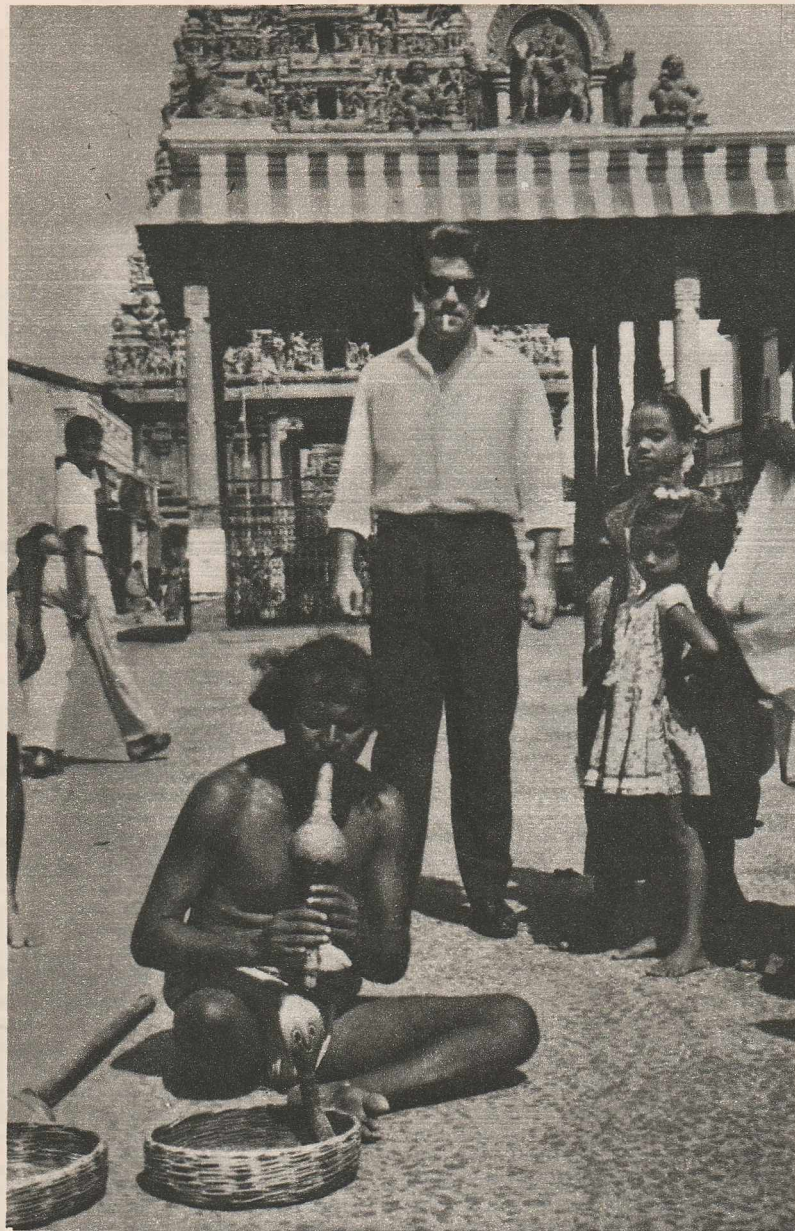
ZGOMOTELE — UN DUȘMAN PERIF

Trăim, așadar, înconjurați de sunete care, nu puține, sînt supărătoare, dăunătoare. Și totuși infrasonetele pe care le-am putea detecta la tot pasul nu... ne ucid.

— Aceasta, pînă la cît intensitatea lor nu e prea mare — observă conf. A. Stan. Să recurgem din nou la comparația cu optica: deși printre radiațiile emise de soare, după cum se știe, există și cele ultraviolete și infraroșii, totuși ele nu ne dăunează. Altfel ar fi dacă ne-am expune unui emițător de infraroșii sau de ultraviolete: fiind foarte intense, aceste raze ne-ar putea omorî. La fel se întîmplă și cu infrasonetele. Nu sînt prea dăunătoare avînd în vedere intensitatea pe care o au în viața de toate zilele. Dacă ne-am supune însă unor vibrații infrasonice produse de un generator puternic, desigur că alta ar fi situația.

— Aceasta nu înseamnă însă că nu trebuie luate măsuri de prevenire, de precauție — ține să adauge în încheiere ing. M. Grumăzescu. De aceea la noi, ca și în alte țări, se întreprind cercetări ample și se iau numeroase măsuri pentru combaterea zgomotelor, pentru îndepărtarea surselor sonore dăunătoare, care, prin acumularea de zi cu zi, ar putea pune în pericol sănătatea omului.

Dan LĂZĂRESCU



Asistind la demonstrația unui îmblinzitor de șerpi.

(Urmare din pag. 19)

lor, muncitorii cu pielea de culoarea cafelei instalau uriașele conducte, cu diametrul de peste un metru, prin care miine vor năvăli, vijelioase, apele noilor sisteme de irigație. Pe șantierele de irigații sau de construcții — tractoare și buldozere moderne. În imediata lor apropiere, țărani care își lucrau ogorul de orez — hrana lor de bază — în același fel și cu aceleași unelte ca și părinții și bunicii lor.

Am intrat într-o locuință. Mișcătoare în ospitalitatea lor, gazdele ne-au oferit nu numai răcoritorul suc al nucilor de cocos, ci și prilejul de a vedea cum se naște, la un milenar război de țesut, mătasea, brocartul care înfășoară cu atita grație trupul indienelor — tradițio-

nalul sari. Membrii familiei Ganesh se ocupă din tată în fiu, de mai multe generații, cu țesutul mătăsii, producând o marfă de cea mai bună calitate care, în cele din urmă, ia drumul exportului.

Cînd ne-am întors la Madras am revăzut mulțimea muncitorilor care trudeau la danele de minereu. Sute de oameni, aproape goi, încărcau, pe o zăpușeală de 40 grade Celsius, coșuri mari de lută, cărate către macaralele care le descărcu pe cheiuri sau le vărsau în calele lacome ale navelor...

★

Și iată-ne în drum spre patrie. Madrasul a rămas în urmă. De pe puntea «Reșiței» mai zărim țărmlul indian învăluit în perdele dese de ploaie: musonul se dezlănțuie în toată amploarea.

Vacile sacre, una dintre problemele viu controversate în ultimul timp. Sacrificarea unei părți a celor 250 000 000 de bovine din India, luată în considerare de guvern pentru înlăturarea crizei alimentare, a stîrnit reacții violente în cercurile reacționare care, exploatînd sentimentele religioase ale populației, au organizat largi mișcări de protest.



cadran internațional

trofee

Timp de două săptămîni complexul de expoziții din orașul iugoslav Novi Sad a fost teatrul uneia din cele mai interesante întreceri în domeniul cinegetic. 44 de țări de pe continentele lumii și-au dat aici întâlnire, aducînd cele mai reprezentative trofee.

România, țară cu vechi tradiții vînătoarești, cu un vînat a cărui faimă a trecut de mult hotarele țării, a expus în două pavilioane. În primul au fost amenajate trofee de os — coarne de cerb carpatin și cerb lopătar de o mărime și frumusețe excepționale, coarne de capră neagră, căprioară, colț de mistreț, cranii de urs, lup și pisică sălbatică. În al doilea pavilion au fost etalate splendide blăni de urs, recoltate în pădurile carpatine, blăni de lup, ris și pisică sălbatică în aranjamente deosebit de atrăgătoare. De asemeni, în acest pavilion vizita-

torii au putut admira un colț din Delta Dunării, într-un ingenios montaj panoramic cu vegetație specifică și cadru coloristic adecvat.

Interesul stîrnit de valoarea și frumusețea trofeelor românești s-a concretizat în marel număr de medalii obținute din cele 1 231 medalii de aur, 549 de argint și 397 de bronz.

Juriul, alcătuit din specialiști și personalități de seamă, a folosit drept criterii obiective, în decursul unei dispute deosebit de strînse, baremele stabilite de C.I.C. (Consiliul Internațional de Vînătoare) care prevăd un anumit număr de puncte pentru fiecare specie de vînat în parte.

În baza acestora, din cele 288 trofee prezentate de vînătorii români, 276 au primit medalii de aur, 11 de argint și numai unul singur de bronz!

Pe panoul de onoare al expoziției am întîlnit nu mai puțin de 6 trofee românești care au fost distinse cu premiul I pe expoziție, constituind totodată recorduri mondiale, întrucît depășeau cu mult baremele internaționale C.I.C.

Expoziția internațională de la Novi Sad a constituit în același timp prilejul unui valoros schimb de experiență între vînătorii din cele 44 țări participante, scoțînd în evidență pregătirea temeinică a vînătorilor români și totodată calitățile superioare ale vînatului românesc.

Ion Valeriu POPA



în ritm de shake, în secolul XVIII

—corespondență specială
pentru „flacăra” —

Ca'Rezzonico, un palat de la sfîrșitul secolului al XVI-lea, în care domnește gustul pentru pictură și bogăția ornamentelor sculptate, îndrăgite de rafinata burghezie a republicii venețiene, a constituit recent cadrul unui mare bal costumat de rezonanță internațională. Au luat parte mai mult de cinci sute de persoane printre care magnați ai petrolului din Texas veniți special la Veneția, armatorul grec Onassis, principii de Monaco, respectiv actrița americană Grace Kelly, principesă de Monaco,

și soțul său, principele Rainier, actorii Elizabeth Taylor și Richard Burton, regizorul Luchino Visconti. Se afla acolo chiar și mama fostului președinte al Statelor Unite — octogenara Rose Kennedy. Toți invitații erau travesteți în costume din secolul al XVIII-lea, culorile obligatorii fiind alb, roșu și auriu. Cele cinci sute de persoane împodobite în cele mai extravagante moduri (pină și în armuri medievale și cu lampioane străvechi pe cap) au dansat pînă în zorii zilei în saloanele spațioase cu fresce de Tiepolo. Un scriitor italian prezent la bal a făcut următoarea ironică remarcă: o astfel de serbare trebuie să fi avut loc în ultimele zile ale Pompeiului înainte ca Vezuviul să fi îngropat orașul și locuitorii lui.

Gianfranco BIANCHI

Moment din serata grotescă: invitații în costum de epocă dansează «shake».



A. B. M.

de Silviu BRUCAN



Între înfăptuirile cele mai de seamă cu care oamenii sovietici cinstesc jubileul Revoluției din Octombrie se înscrie și darea în mod oficial în exploatare — la totala capacitate — a «gigantului de pe Angara» cum este numit pe bună dreptate complexul hidroenergetic de la Bratsk, cel mai mare obiectiv de până acum în planul de dezvoltare energetică a U.R.S.S. Iată câteva cifre: barajul are o înălțime de 126 m și măsoară în lungime 1 430 m. Puterea totală instalată era prevăzută inițial a fi de 4 050 000 kW. La recenta recepție, specialiștii au constatat că din cele 18 agregate — amplasate într-o sală de jumătate kilometru — 2 pot dezvolta fiecare câte 250 000 kW în loc de 225 000 kW, astfel că puterea totală instalată este în prezent de 4 100 000 kW.

O dată realizată, această a doua treaptă a cascadei de pe Angara va fi urmată de o a treia, la Ust-Ilimsk — unde constructorii, înfruntând apele Angarei și clima siberiană, înalță o nouă hidrocentrală, de o putere egală cu cea de la Bratsk.

marginalii

Într-o vreme când sondajele de opinie publică, discursurile senatorilor și omenilor politici, precum și comentariile ziarelor dovedind impopularitatea intervenției militare americane în Vietnam covârșesc paginile actualității internaționale, s-au ivit și alte forme mai originale de testare a opiniilor.

În statul Georgia (S.U.A.) s-a început mai demult turnarea unui film intitulat «Beretele verzi», dedicat forțelor speciale americane trimise împotriva poporului vietnamez. Producătorii filmului, în care joacă actorul cu vederi de extremă dreaptă John Wayne, au constatat că încă înainte de lansarea filmului pe piață i se prezice cea mai scurtă carieră din istoria cinematografilor americane. Prin mijloacele de anchetare obișnuite în asemenea cazuri, ei au aflat opinia negativă a majorității directorilor de cinematografe.

Unul din ei a declarat: «Oamenii pur și simplu nu vor veni. Există prea multe puncte de vedere controversate despre acest război. Producția nu va face decât să îngrețoseze publicul». Așadar, încă

înaintea alegerilor, casierile cinematografelor vor putea înregistra un adevărat referendum împotriva războiului din Vietnam.

La Londra au fost mobilizați 750 000 de soldați... de plumb cu prilejul Convenției naționale a «jocurilor de război» reunind pasionați ai bătăliilor militare, care joacă și rejoacă cele mai vechi și mai moderne confruntări armate din istoria omenirii. La convenție au participat 120 de concurenți. În cadrul concursului unul din participanți a jucat războiul din Vietnam, folosind în acțiunile preconizate «bombe nucleare tactice». Organizatorii n-au dezvoltat ce ripostă a primit, în cadrul jocului, ingenuosul strateg. S-a dat publicității numai următoarea declarație făcută de el: «Soția mea preferă să mă vadă jucându-mă cu soldații de plumb decât să mă duc să mă îmbăt sau să alerg după alte femei».

Ar fi de preferat ca și cei de la Pentagon să se ocupe de soldații de plumb mai degrabă decât să-și facă mendrele în Vietnam. Nu de alta, dar ar fi mai sigur și pentru ei și pentru omenire.

Nicolae URECHE

Dramatic și semnificativ. Cu singele său liderul budist sud-vietnamez Thich Gam Can a scris două scrisori — una adresată președintelui S.U.A., Johnson, și alta președintelui «ales» recent al Vietnamului de Sud, Thieu — prin care își exprimă protestul împotriva amestecului american în Vietnam. Fotografia înfățișează citirea acestor scrisori de către un alt lider budist, Tri Kuang.



Aceste trei inițiale aparent nevinovate au intrat în ultimele săptămâni în limbajul curent al presei mondiale ca urmare a hotărârii guvernului american de a începe, încă înainte de sfârșitul anului, construirea unui sistem de rachete antirachetă — Anti-Ballistic Missiles. Nici precizarea lui McNamara că este vorba de un sistem «limitat» sau «subțire» și cu atât mai puțin insistența suspectă cu care a susținut că sistemul are un caracter «defensiv» n-au împiedicat pe observatorii internaționali să-și dea seama că este vorba de o nouă fază a cursei înarmărilor nucleare cu consecințe majore și multiple.

Vechea fază a funestei istorii a înarmării nucleare s-a centrat în jurul Tratatului de interzicere a experiențelor nucleare semnat în toamna anului 1963. La Washington acest tratat a fost considerat ca un fel de «armistițiu» în cursa nucleară, devenit necesar în urma faptului că «cele două mari puteri nucleare, S.U.A. și U.R.S.S., au ajuns la punctul în care se pot anihila reciproc» — așa cum scria «New York Times» și că «riscurile continuării cursei sînt mai mari decît cele legate de oprirea ei». În realitate, cursa nu a încetat decît sub aspectul — important, desigur — al perfecționării calitative, deoarece savanții atomiști erau de acord că asemenea perfecționări depind în primul rînd de efectuarea experiențelor nucleare în atmosferă, interzise de tratat. Tratatul permitea însă experiențe subterane și nu limita sub nici o formă sporirea cantitativă a bombelor atomice și cu hidrogen. Pe plan politic, tratatul era privit de fostul președinte Kennedy ca o expresie a bipolarismului pe care el l-a formulat ca un principiu necesar al politicii externe americane în era nucleară.

De fapt, cercurile militare americane și forțele de dreapta nu s-au împăcat cu acest «armistițiu» și au desfășurat o luptă acerbă pentru torpilarea lui. Nădejdea disperată că prin cheltuirea unor sume astronomice pentru perfecționarea și sporirea tuturor genurilor de arme S.U.A. vor reuși cîndva să recîștige o himerică «supremație militară» este unul din mobilurile esențiale ale politicii cursei înarmărilor pe care însuși McNamara a numit-o «lanțul demenței». În trecut, el riposta avocaților sistemului de rachete antirachetă că în condițiile actuale ale științei și tehnicii, încă înainte de terminarea construirii unui asemenea sistem, se vor descoperi noi dispozitive care vor permite pătrunderea sau ocuirea lui, așa cum s-a întîmplat pînă acum cu fiecare «armă absolută». Specialistul militar al ziarului londonez «Times» apreciază că și în prezent «este ușor pentru rachetele care atacă cu focoașe multiple să satureze apărarea antirachetă». După cum se vede, dreapta a cîștigat teren și, așa cum apreciază «Le Monde», «presiunea lobbilor militari, industriale și științifice și-a jucat rolul». Descifrînd această formulă, revista «Time» menționează printre șefii acestor grupuri influente, în afară de conducătorii militari, pe senatorii democrați John Pastore, Clinton Anderson și Henry Jackson, pe republicanii Richard Nixon, Ronald Reagan și liderii lor din Congres, la care se adaugă savantul Teller și cele circa o mie de corporații interesate în acest business enorm, pentru care cele 5 miliarde dolari alocate constituie doar un avans. Graba cu care a acționat administrația Johnson este explicată de «Economist» ca «o cedare în fața puternicelor presiuni politice înaintea alegerilor din anul viitor». S-ar putea desigur

pune întrebarea de ce administrația cedează atât de ușor presiunilor de la dreapta, în timp ce respinge uriașa presiune populară pentru încetarea războiului din Vietnam și pentru reorientarea politicii spre dezarmare și pace?

Latura politică internă nu este însă singura explicație și nici măcar cea decisivă. Din 1963 și pînă astăzi s-au produs pe arena internațională numeroase fenomene care au modificat datele problemei pentru Washington. În sinul alianței atlantice s-au produs divergențe profunde care și-au găsit expresia în tendința unor țări vest-europene de a se elibera de hegemonia americană și în special în crearea de către Franța a unei forțe nucleare independente. În Asia, Republica Populară Chineză a devenit o putere atomică. Țările mici și mijlocii au dobîndit un rol crescînd în viața internațională, iar cele trei continente ale subdezvoltării — Africa, Asia și America Latină — ridică în mod ascuțit problema lichidării rămînerii în urmă în raport cu țările industriale dezvoltate.

Sub acest aspect, hotărîrea S.U.A. de a păși într-o nouă fază a cursei nucleare poate să însemne, dacă este dusă pînă la capăt, accentuarea tendinței de a rezolva aceste probleme complexe nu pe calea înțelegerii și negocierilor, nu pe calea coexistenței pașnice, ci pe calea vechii și primejdioasei politici «de pe poziții de forță». Este semnificativă în această privință noua escaladare a războiului în Vietnam și sesiunea de la Ankara a așa-numitului «grup de planificare nucleară» al N.A.T.O., care au acompaniat pe game diferite decizia A.B.M. Proiectul instalării la granițele unor țări din N.A.T.O. a «minelor nucleare» este desigur replica negativă a cercurilor agresive americane la tendințele de normalizare a relațiilor, de destindere și cooperare care s-au manifestat cu atita vigoare pe continentul nostru.

În ce privește relațiile cu partenerii vest-europeni, André Fontaine numește decizia de a construi A.B.M. «ora adevărului strategic», deoarece noua fază nucleară este menită să marcheze și mai net decalajul tehnico-militar dintre Anglia, implicit Franța, și Statele Unite. Comentînd reacția neobișnuit de energică a guvernului englez față de decizia S.U.A., «The Economist» scrie: «Plingerea de la 19 septembrie a Ministerului de Externe britanic împotriva Statelor Unite a fost protestul unei țări care și-a pierdut poziția, nu apărarea».

În sfîrșit, latura militară-technică are și ea implicațiile ei politice. Operațiunea realizată de viitorul sistem A.B.M. urmează a cuprinde o etapă inițială de detectare a rachetelor inamice printr-o rețea specială de radar, o etapă secundă de identificare a focoașelor false și a focoașelor adevărate și o etapă decisivă în care are loc interceptarea rachetei. Interceptarea se realizează printr-o explozie în apropierea rachetei, și din relatările apărute în presă experții sînt unanimi de părere că singura explozie care corespunde acestui scop este cea nucleară. Rezultă că, întrucît acțiunea rachetei antirachetă se bazează pe o explozie nucleară la mare altitudine, necesitatea de a pune la punct construcția ei va da naștere inevitabil la presiuni pentru reluarea experiențelor nucleare în atmosferă. Aceasta va pune Statele Unite, inițiatora și semnatară ale Tratatului de la Moscova din 1963, în fața unei decizii care privește direct opinia publică mondială, și în primul rînd poporul american.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — Int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei».

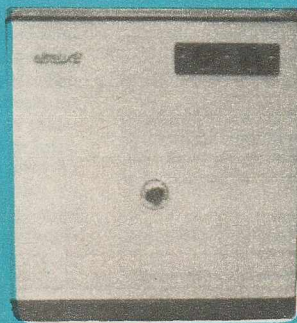


albalux

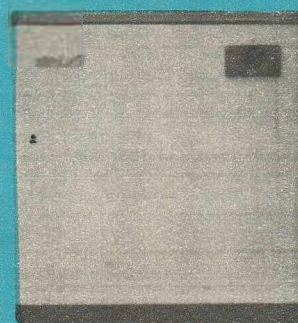
SPĂLATUL MAI ESTE O PROBLEMĂ? NU!

albalux

Cu mașina de spălat Albalux se poate spăla, limpezi și stoarce în 8-10 minute o cantitate de 2,5 kg rufe. Consum redus de energie electrică. Se vinde și cu plata în rate.



Albalux 2:
2 550 lei



Albalux 3:
2 100 lei



Albalux 4:
1 180 lei



Albalux 5:
1 120 lei